

Peoples National és Manufacturers National Bank nevet fogja kapni a két új detroiti bank

Ford és fia irták alá a szükséges részvényeket és természetesen ők fogják kontrollálni a két új bankot. — Liebold, Ford tikára két napi távollét után megkerült - Couzens új tárgyalásokat kezd

Száz meg százezer betétet és kereskedelmi számlát kell annak a most munkába fogott több ezer hivatalnoknak elkülönítenie és új rendszerbe foglalni, akik a Ford érdeklőségek alapította új bankoknál mielőbbi megnyitását siettetik munkásságukkal.

Előtte azt hitték, hogy ezt az igazán gigantikus arányú munkát rövidebb idő alatt lesznek képesek bevégezni és az új bankok már szerdán megnyílnak, de a három sítában dolgozó hivatalnokok 1.700.000 egyéni betétet és csekkszámát kénytelenek revizálni és ezt még fokozott munkával sem fejezhetik be szerdára.

A Reconstruction Finance Corporation által kölcsönzött 78.000.000 dollár sem érkezett meg és a Chicagóban és Washingtonban székelő Federal Reserve bankokból kilátásba helyezett készpénz sincsen itt, a nagy munka és a készpénz kesése szintén hátráltatják pár nappal az új bankok megnyitását.

MOST DOLGOZZÁK KI A RÉSZLETES TERVEZETET

Edsel B. Ford, a likvidáló First National Bank és Guardian National Bank vezetőivel folytat tárgyalásokat, melyek eredményeiről azonban hivatalos értesítést a sajtó eddig még nem kapott.

Henry Ford dearborni otthonában kijelentette, hogy a részletes tervezet kidolgozását teljesen fiára, Edsel Fordra bízza.

AZ ÚJ BANKINTÉZETEK NEVE

Azt már majdnem teljes bizonyossággal megállapították, hogy a Fordék által alapított és kontrollált két nemzeti banknak a "Peoples National Bank" és "Manufacturers National Bank" nevet adják. A két bank igazgató tanácsának elén Henry Ford és Edsel Ford állnak.

A Peoples National igazgatója Edsel B. Ford lesz és az igazgatóság tagjai eddig még nem erősített hírek szerint: Truman H. Newberry, J. Thayer McMillan, William T. Barbour és McPherson Browning lesznek.

A Manufacturers National Bank igazgatóságának elnöke Henry Ford, az igazgatóság tagjai pedig valószínűleg: Clifford B. Longley, John Ballantyne, Henry E. Bodman és Fred T. Murphy lesznek.

BOMBÁKÉNT HATOTT FORDÉK AJÁNLATA

Detroit és Michigan bankköreiben Fordék hirtelen és drámai fordulatokban gazdag elhatározása valóságos bombaként hatott. A két likvidáló alá kerülő bankintézetnek száz meg száz magasrangú hivatalnokra várja az igazgatósági felelőségeket, bár egészen biztosra veszik, hogy az új alakításokban a részükre semmiféle hivatal, vagy állás nem juthat.

Ha a két alapítandó bank egyesülne — ami a jövő zenéje ugyan, de feltétlenül várható — ekkor ez a bank lesz az Egyesült Államok legszilárdabb alapon nyugvó bankintézete. Henry Ford az egyesülést már azért is szívesen látja, mert ezzel a magasabb és nagyobb fizetést igénylő állások is lecsökkennek.

HARMINC SZÁZALEKOT KAPNAK KI A BETEVŐK

A két új intézet a likvidáló két bank betevőinek harminc százalékot fizetnek ki azonnal a bank megnyitása után, ha kívánják, de ennek a summának kivétele nem kötelező, ott hagyhatják az új bankban, mely esetben természetesen új betéti könyvecskét kapnak és ez a harminc percents összeg állandóan és bármikor rendelkezésükre áll, mert ezeket külön "trust fund"-ként fogják az új bankok kezelni, teljesen elkülönítve az új betétektől. A már engedélyezett 5 százalékkal a betevők tehát 35 százalékot kaphatnak kézhez pénzükből most.

AZ ÚJ BANKOK BIZTONSÁGA SZÁZ PERCENTES LESZ

Az új bankok a régi két bankintézet semmiféle tartozását át nem veszik, a betevők érdekeit tartják szem előtt első sorban, nem spekulálnak és minden egyes betét száz procentig fedezve lesz.

Az új bankok megnyitása a leghatalmasabb könyvelési munkát jelenti, mert teljesen új könyveket és rendszert akarnak lefektetni az alapítók. A nem michigani kisebb bankok, melyeknek betétei voltak a két bankban, azt követelik, hogy az ő betéteiket száz percents alapon kezeljék és teljes egészében fizessék ki.

A bankárok azonban lehetetlennek vélik ennek a kérésnek teljesítését, nézetük szerint a más államokbeli bankok, ha itt tartották pénzeiket, semmiben sem különböznek a többi betevőtől és az 5. illetve 30 percents pénzkivétel lehetőség őr rájuk is vonatkozik, csakugy mint a többi betevőkre.

Ha ezek a bankok száz percents megkapják betéteiket ez elfordítaná az egész megállapodást, melynek alapja az, hogy az összes betevők teljesen egyenlő elbánásban részesüljenek.

ERNEST G. LIEBOLD, FORD TIKÁRJA REJTELYESEN ELTÜNT

Liebold, Ford régi és meghitt tikára, aki már több mint 20 esztendeje áll Ford szolgálatában és az autómagnás teljes bizalmát bírja, rejtélyes körülmények között eltűnt.

Kedden, a késő délutáni órákban a Dearborn State Bank és Guardian Bank of Dearborn, melyeknek igazgatósági tagja volt, levelet kapott Liebold aláírásával, melyekben állásáról lemond. A levelek Pontiacban lettek feladva.

Lieboldot utóljára Charles Ross, a Michigan Central Railroad, Roscommonban állomásozó ügynöke látta. Vallomása szerint kedden, körülbelül 1 óra 45 perckor délután egy új Ford

Victoria kocsin hajtott át a városon, melynek rendszáma C90-000 volt. Ez a rendszám Liebold kocsiján van.

A kocsi hajója megállt gázolint venni, majd az állomáson megkérdezte, hogy nem-e kapott sürgőnyt Ernest G. Liebold címen? Mikor megkapta a választ, hogy sürgönye nem érkezett, felült a kocsijára és észak felé elhajtott.

Később Roscommon és Oscoda között látták ugyanezt a rendszámú kocsit.

HÉTFŐ REGGEL ÓTA NEM VOLT OTTHON

Liebold hétfőn reggel hivatalába indult és azóta otthon nem látták. Ford ügyvédje útján telefonáltatott Liebold házához, hogy kedden korán reggel a bankügyben tartott konferencián Dearbornban okvetlenül jelenjen meg, de a családától azt az értesítést nyerte, hogy Liebold még nem tért haza.

Mrs. Liebold nagyon aggodott férje hosszas és szokatlan elmaradása miatt és érintkezése lépett Mr. Bennett-el, a Ford service department fejevel, aki viszont a detroiti rendőrséget tudatta az eltűnéséről.

MINDEN IRÁNYBAN KERESTÉK LIEBOLDOT

De nem csupán Detroit, hanem az összes szomszédos és közlezkéző városok rendőrségei is értesítve lettek a szokatlan eltűnéséről.

LIEBOLD MEGKERÜLT

Lieboldot Traverse Cityben megtalálták. Mialatt Michigan állami és városi rendőrsége mindenütt keresték, Liebold a szó szoros értelmében megtalálta saját magát. Kedden este feltevező órák telefonál Dearbornba a Ford irodába, hogy "felébredt és jobban van." Harry Bennett, aki a telefonhívást kapta, azonnal tudatta Henry és Edsel B. Forddal annak tartalmát.

Liebold csak annyit mondott, hogy idegkimerültsége annyira erőre vett rajta, hogy el akart menni, ki akarta magát kapcsolni mindenből. Több mint 500 mérföldet hajtott és a szó szoros értelmében szédült, kábult fejjel érkezett Traverse Citybe.

Később Mrs. Liebolddal is beszélt telefonon, amit arra kért, hogy fiát küldje el hozzá. Liebold pihenni akar, mert az utóbbi napok izgalmas tárgyalásai nagyon kimerítették.

COUZENS SZENÁTOR SZERDÁN ÉRKEZIK DETROITBA

A First National Bank és a Guardian National Bank igazgatói most már nem lelkesednek annyira a Ford-féle tervezetért, mely a régi két bank likvidálását követeli meg. Azt állítják, hogy a nagyobb betevők és a kisebb üzlethelek nagy része is a két bank további nyitvatartása mellett foglalt állást, azzal, hogy a két bank a korlátolt pénzkivétel alapon tovább folytathatná működését. Hír szerint Couzens szenátor szerdán Detroitba érkezik és a két bank igazgatói azonnal tanácskozni fognak vele a következő eljárás tekintetében.

A két bank vezetősége most azt állítja, hogy nem fizetésképtelenek. Insolvencia és likvidáció között még nagy különbség van a nézetük szerint.

Dearbornban sem Henry Ford sem pedig Edsel Ford nem voltak hajlandók az új fejleményeket méhében hordó megváltozott körülményekről nyilatkozni.

A kis antant állandóan retteg a Habsburg-házi mumustól

A fegyverszállítási ügynek ugylátszik még mindig nincsen vége

Az olasz-magyar fegyverszállítási ügyben majdnem kenyeréforásra került a sor Ausztria és Franciaország között. Már azt hittük, hogy Ausztria válaszával ez a tengerikölyök induló ügy befejezést nyert de nem így történt. A kis antant "szencziak" összeküvésekről beszél, melyeknek célja a Habsburg ház újiból trónraállítás és a külföldről eredő nyomásnak első következménye az volt, hogy Arnold Seefelner osztrák államvasuti igazgatót felfüggesztették állásából.

MONTEMALO VÁRA 35 CENTERT ELADÓ

Cuneo olasz város közelében van Montemalo történelmi nevezetessége vára, mely március 15-én kerül hatósági árverés alá. A kastély és a hozzá tartozó ezer négyszögletű földterület kikiáltási ára 35 cent. A vásárlók a törvény értelmében három és fél centet, a kikiáltási ár tíz százalékát kötelesek letéte helyezni.

Mult év januárjában is megpróbálkoztak az árveréssel 50 centes kikiáltási alappal, de akkor a kastély és a sziklás, hasznavehetetlen föld nem kellett senkinek. Montemalo várának alapjait a tizenkettedik században rakták le és a hozzá épített későbbi épületek egyik szárnya még most is lakható állapotban van.

Seefelner állítólag 150.000

NEMCSAK MICHIGANBEN VANNAK BAJOK A BANKOKKAL

Clevelandből jelentik, hogy az összes bankok 5 percentsre korlátozták a kivethető betétek összegét. Ezt a határozatot a Cleveland Clearing House hét tagjának tanácskozási után hozták meg.

Ugyanezt a határozatot hozták meg Indianapolisban is. Az 5 percents pénzkivétel egy kereskedelmi, valamint betéti számlákra is vonatkoznak.

Luther P. Symons, Indiana állam bankfelügyelője, helybeli helyi ta ezt a határozatot.

Ritchee kormányzó Maryland államban 2 napos bankszünetet rendelt el.

CSALÁDIRTÓ ROBBANÁS

Flinten Mrs. Mildred Hamilton 24 éves fiatal asszony petroliummal akarta felélesztetni tüzhelyében a kialvóban levő tüzet. Véletlenül sokat öntött a gyúlékony anyagból a parázsra, a tüzhely felrobbant, a ház megruglott és a fiatal asszony három apró gyermekével menthetlenül benngett a házban, a negyedik gyermek, a hat éves Ernest nem volt otthon és ennek köszönhetette megmenekülését.

A boldogtalan apát és férjét betegge tette a rettenetes tragédia.

FORD TAGADJA, HOGY COUZENS SZENÁTORRAL ROSSZ VISZONYBAN LENNE

Henry Ford hivatalosan is megcáfolta azokat a kőszá híreket, hogy közte és Couzens szenátor között megszakadt volna a baráti jó viszony. A cáfolat szerint negyven éve ismeri a szenátort, üzlet-társak is voltak, de öt izlése és hajlamai a politika felé vonzódtak, míg Ford megmaradt a gyártási szakmában.

A bank ügyekről egyáltalában nem is tárgyalt Couzens szenátorral, akivel különben is sok mindenben egyetért és akit most is nagyrabecsül.

RUBINOFF, A RÁDIÓ HÍRES HEGEDUMÚVÉSZ DETROITBAN

Rubinoff, akit "Rubinoff and his violin" néven a rádió hallgatók milliói ismernek, szerdán zenekarával együtt rövid tartózkodásra Detroitba érkezett.

Rubinoff a fivére Charles Evans Ruby ügyvédnek, aki a Common Pleas bíróságra pályázik a március hatodik előválasztások alkalmával.

Kende Géza meghalt

Az amerikai magyar újságíró-társadalomnak halotja van és mindenütt, ahol magyar újság készül, ahol magyar újságot írnak a szerkesztőségek kopolt iroasztalai mellett, magyar újságot nyomnak a katódog szedőgépek mellett uto magyar szedok, egy pillanatra megal az irás és szedés készen a kéz. ... Kende Géza, a legkivalobb amerikai magyar újságíró, a doyen, aki évek hosszu sora óta beteg szüvel, a hirtelen és mhamar bekövetkező biztos halál tuatában, nap-nap után ott állt iroasztala mellett és egy pillanattal nem szünt meg dolgozni azokert az ideákert, melyeket szeretett, azokert az ideákert, melyeket példaként tűzhetne maga elé minden Amerikába szakadt vándor magyar.

Kende Géza meghalt. Katona volt, az amerikai magyar újságírás vezéri sorba került és mindvégig szerénynek maradt katonája, és azt is megírhatjuk, hogy katona módjára, hosi halált halt.

A Szabadság detroiti irodáját sürgönyileg értesítették Kende Géza haláláról. A sürgöny rövid, de sirko felírásnak is beillik: "Geza Kende passed away five o'clock tuesday afternoon while working".

"Kende Géza kedden délután 5 órákor, munka közben meghalt."

A tollat, amelyet egy negyed század előtt vett kezébe Magyar-Amerikában, csak a halál verte ki kezéből, iroasztala mellett, munka közben, az újságíró harcterén hosi halált halt.

Az amerikai magyar újságírók és lapkiadók érzik azt a nagy, szinte pótolhatatlan veszteséget, mely Kende Géza halálával érte az amerikai magyar újságírást, de érzi Magyar-Amerika lakossága is.

Es ha férfi kora delén is szakította el tőlünk a kérelhetetlen sors Kende Gézát, ha nem is hajthatta végre mindazt, amit az amerikai magyarokert és az amerikai magyar újságírást dobo go beteg szive megakart teremteni, egy munkás, tartalmas, értékes élet után hagyott itt minket és emléke nemcsak barátait, hanem Magyar-Amerika minden egyes lakosának szívében maradandó emlékként élni fog.

Pusztulunk, veszünk, minden nap kidől sorainkból egy a "régiek" közül, de amikor olyan értéket veszítünk el, mint amilyen Kende Géza személye és újságíró munkássága volt, akkor önkénytelenül is felszakad szívünkben a keserű fájdalom érzés, hogy mi lesz velünk, hogy fogjuk pótolhatni a szinte pótolhatatlannak látszó veszteséget?

Az izgalmaival tett élet után adjon az Egek Ura csendes nyugodalmat, örökké tartó békeséget Kende Gézának.

A nyert értesülések szerint Kende Gézát pénteken temetik. Detroitból is számosan mennek el temetésre.

53 éves volt és ebből több mint 25 évet töltött Amerikában és rövid idő kivételével értékes munkásságát, egész amerikai tartózkodása alatt az amerikai magyar újságírásnak szentelte.

Évek óta betegeskedett. Komoly szervi zavara volt és orvosi, jó barátai is tudták, hogy napjai meg vannak számlálva. Ő maga is tudta, de soha, egy percg sem hagyta abba munkáját.

Feleségén kívül Budapesten előkelő rokonsága, itt Magyar-Amerikában számos jó barátja, az egész magyar újságíró társadalom és minden amerikai magyar gyászolja korai távozását.

Betörök jártak a lutheránus hitközség templomában

A detroiti luteránus egyház Sloan és Thaddeus street sarkán lévő templomában a keddre virradó éjjelen betörök jártak. A betörést Bedők János egyházi fedezte fel, amikor a kora reggeli órákban takarítási munkája végzésére a templom iskolatermébe ment.

A páncél szekrény vasajtaja fel volt törve, iratok hevertek szerte szét a padlón, egyetlen szalag és gombjelvények nagy mennyiségben a szemét kosárba voltak szórva.

Miután pénzt nem találtak a páncél szekrényben feltörték a többi lezárt szekrényeket is, ahol szintén csak egyleti és egyházi iratokot, könyveket és más okmányokat találtak.

Még a templom szentélyét sem kimélték meg a tolvaj betörök látogatásuktól, ott is felforgattak mindent, a perselyládákat is felbontották, de azokban sem találtak semmit, mert az egyház szokása szerint mostanában a templomi gyűjtemések összegét a pénztárnok kezeli.

Rev. Becker Jakab a gyülekezet lelkésze azonnal jelentést tett a rendőrségen a történetek felől, a detektívek néhány sikerült utlenyomatot találtak és ezen a alapon folytatják a vizsgálatot.

A betörést a jelek után itele valószínűleg kezdő és nem gyakorlott betörök követték el. Szerszámjaik sem voltak.

A rendőrség valószínűnek tartja, hogy a betörést olyan ember követthették el, akik már megfordultak a helyiségben és a pénz szekrény láttára abban nagyobb summákat sejtettek. A szekrény felfeszítése a rendőrség megállapítása szerint több órai munkát vett igénybe és így nagy fáradságot jelentett az eredmény sem jutalmazta. Zsákmányuk nem volt ugyan de vandalizmusukkal az egyháznak és egyletnek mégis pár száz dollár kárt okoztak.

Egy pár szó önmagunkról...

Lesznek, akik félre fogják érteni ezt a pár sor írást, lesznek, akik azt fogják mondani, hogy bagoly huhogás, halláharang hallatszék a portánk felől.

Megnyugatjuk mindazokat, akiket illet: azokat akiknek tudomásuk minden rossz hírt, mely reánk vonatkozik. Nem a halálharangot kongatjuk meg, hanem jó barátaink, olvasóink, huszonnegy év óta jobban-rosszban mellettünk maradt, becsületlen munkás, kérges kezű előfizetőinkhez szól a szavunk.

A rossz idöket, bármilyen rosszak is voltak, becsülettel megusztuk, a jövőtől sem félünk, nem addig, míg Magyar-Amerikában lesznek magyar betü után áhitózó, áldozatos szívu, tisztességes felfogásu magyarok.

De a bank-bezárás minket is alaposan fejbe költintott. A mi számláink nagy részét csekkekkel fizetik az egyletek, magánosok egyaránt és most ezeknek a csekkeknek rajmi kevés hasznát vesszük.

A mi tetemes summát kitevő pénzünk is bentrekedt — legalább egyelőre — a bankban és nekünk viszont a papírt, ólmot, munkát, szerkesztőt, villanyt, telefont, gázt, postaköltséget, házbért és sok ezer más kiadást pontosan tovább kell fizetni, mintha mi sem történt volna.

Arra kérjük tehát olvasóink közül azokat, akik még tehetik, akik még mindig dolgoznak ebben a nagy világegésben, ne várjanak tovább a hátralékaik beküldésével, hanem tegyék postára minél előbb azt az egy-két dollárt, mert most magyar testvérek olyan a helyzet, hogy minden dollár segít és ha csak a hátralékosok fele meghallgatja kérelmünket, könnyebb szível és kevesebb gondnal tudjuk meguszni a válságos idöket még sajnó hátralévő részét.

Hát ne értsenek félre magyar testvérek, a rosszindulatuk ne vegyék ezt halálharang kondításnak, a jóindulatuk pedig nyuljanak a zsebükbé és teljesítsék kérésünket. — Hiszen nem kérünk mi semmi mást, csak azt, ami amugy is járna nekünk

MAGYAR HIRLAP

HUNGARIAN NEWS

PUBLISHED EVERY THURSDAY

Telephone: Vinewood 2-0114 — Telephone: Vinewood 2-0414

Address—Cim: 7911 West Jefferson Avenue. — Detroit, Michigan.

Managing Editor and Publisher: JULIUS FODOR

RATES OF SUBSCRIPTION — ELŐFIZETÉSI ÁR:

\$2.00 per year — egy évre
\$1.00 a half year — fél évre
Canada: \$3.00 a year — egy évre
\$1.50 a half year — fél évre

Entered as second class mail matter at the Post Office of Detroit, Mich.

Szanna Mihály bilincsei

Irta: Rab Gusztáv

A nagykövetség legfeketebb földjéből szökken ki a legaranyabb kunhegyesi buzakalász, amely minden nyáron éretten és súlyosan hőkaszálja le fejét, mintha ennek a különös kis földdarabnak különös nagy múltjáról emlékeznék. Bányádt és lemondott a lehorasztított aranyárga fejtálcán sehol sem ilyen mélyregörbült szemvilág, csak itt a barnaszemű legények hazájában.

Furesz és titokzatos ez a nép. Csak a háború ejtett nehezen győztes sebet ősi szokásain. Az ősi nagykövetség ember nem látott szomszéd falusi embert, csak bányáit, amikor valami kőbor legény vetődött araféle, éltek maguknak, dőlőfősen, büszkén, valami ősi örökletes önzet és erőtudattal, amelynek nincs szüksége senki másra, nem akar hallani távoli hangokat és nem kívánsi, hogy mi van az alföldi rópa látóhatárának peremén.

A falu végén most is ott áll Szanna Mihály és egy meztelen, a múlt sejtéséből, mint valami eszedes dajkamese nehezkés lépés darabos mozdulata, szikszavú, soha nem nevető, megővekedett hős, aki felbukkan almbanban homályos árcaival, széles vállával és kék nagy szemekkel.

Nagyaném gyereke volt még akkor és testvéreivel együtt félénken bujt estéknél az ágyba. Minden zörrenésre, hangos hangra, szüppögésre, deszkarekesésre föltépett, mert viharos idők jártak akkorra. Szanna Mihály kunhegyesi bírja volt szigorúan látta el hivatalát, de hatalma alig számított, a eirkáló zsandárok miatt. Nagy puskája a konyhában függött, székje az a puskát vala a legbiztosabb társa és a hősök voltak a legmegbízhatóbb emberei.

A környéken nagy bizonytalanság feküdt végig akkor. Mindenki gyanus volt, mindenki feszültlen védekezésre készült, a reakció kiemeltlen puffadása föltépett, Szanna Mihály is résen állt, a puskáját nagy vigyázattal tisztogatta és lömör, kemény arcán ott állt a kor agodalma, amely ezer lehetőség tárténésével számolt.

Ha lódobogás hangzott fel az őszakában, Szanna Mihály kiugrott az ágyból és fűt a deszkáig-tól szorította. Ha székér zörgött, a zörgésből vesztély rikácsolott. Ha rézszék kiütésére vette fel az est esendjét, azt hitték, hogy valakit gyilkolnak. Ha valaki szaladt a kapu előtt, arra gondoltak, hogy üldözik. A fü mocénásából fegyverzörgést és bilincsörgést éreztek ki.

Egy ősi éjtel, mikor a lépések zaját elnyelte az esztétől meglágyult föld és az eresztől monoton jajongással csepgett a víz, megzörgötték Szanna Mihály ablakát.

ANGLIA NAM SZÁLLIT TOBB FEGYVERT JAPANNAK

A japán-kínai "békés" háborusodás legkimagaslóbb eseménye most nem a haretéren zajlott le, hanem azon kívül. Anglia kiadta a tilalmat a fegyverszállításokra és Angliából sem Kína, sem Japán nem kaphat ezentul fegyvereket és municiót. Csakis az eddig lekötött rendelések teljesítését engedélyezi az angol kormány, mert szerződéses kötelezettsége nem akarja bele hajszolni fegyvergyáraikat.

A francia kormány ugyanezek szívesen látja ezt a tilalmat és nagyon valószínű, hogy az angolok példáját rövidesen követni fogják. Szanna Mihály az ajtó elé állt, felhúzott ravasz puskával és zárt ajtón átkiáltott: — Ki az, mit akar? — Tompa hang ez felelte az ajtó mögül: — Krudy Kálmán vagyok, urambátyám adjon szállást! A zsandárok a nyomomban járnak! — Miféle Krudy? — kérdezte Szanna Mihály.

Szanna Mihálynak ez az újabb kérdés különös meglepetést okozott, mert nem félt. Nem volt lassú észjárása, azonnal tudta, hogy "miféle" az a Krudy és mégis megkérdezte. Nyugodt, mindent jól átgondoló, megfontoló ember volt, aki ezzel a kérdéssel csak időt akart nyerni és amíg megkérdezte, hogy "miféle Krudy", a gyámban átvillant az üldözöttel való együttérzés, a szerencsétlen, kalandos fiatal ember szorongatott helyzete, akit eszébe szandárok üldöznek. Már napok óta rebuszték a faluban, hogy Krudy Kálmán szürke lovon a környéken bujdosol és a zsandárok halálra keresik. Ki volt az a Krudy Kálmán? Szanna Mihály távol atyafia, akit soha nem látott, aki beleszédődött a harcokba s maga szakállára folytatta tovább. És üldözött volt, akin segíteni kell, testvér aki pártfogást érdemel. Szanna Mihály néhány pillanat alatt eldöntötte, hogy segít a menekülőnek.

TÜZVÉSZ PUSZTÍTOTTA EL A REICHTAG EGY RÉSZÉT

A berlini Reichstag (parlament) épületben, mely egyike nemesek Berlin, hanem egész Európa legszépebb épületeinek, nagyarányú és gyújtogatásból eredő tűz pusztított, mely milliókra menő kárt tett az épületben. A rendőrség letartóztatott egy hollandi fiatalembert, aki a kommunista párt tagjának mondja magát és állítólag bevallotta, hogy ő gyújtotta fel a parlament palotáját.

Az épületnek egész keleti szárnya a tűz áldozata lett és a tüzoltóság a nyugati szárny megmentésére fektette a fűszert, mikor belátta, hogy a keleti szárny feltélen pusztulásra van már ítélve. Hitler kancellár és Van Papek alkancellár, azonnal a tűz színterére siettek, amikor hírt kaptak a katasztrófáról.

A tüzet nagyméretűen lokalizálták a tüzoltók, de azután is a helyszínen maradt egy kirendeltetés, hogy a még mindig füstölő, sziszegő romok között ismét lángot ne vessen a tüzkakas.

REJTÉLYES GYLKOSSÁG JASZBERÉNYBEN

Titokzatos gyilkosság történt a minap Jászberényben. Az éjjeli járőrök egy vérbefagyott holttestet találtak az országúton. Megállapították, hogy a halott Pekete János jászberényi gazda. A nyomozás megindult.

A TEHERVONAT ELÉ VETETTE MAGÁT

Sovány Julia harminc éves vajszói (Baranyam.) lány az állomás közelében a tehervonat elé vetette magát. A mozdony halálra gázolta. Állítólag az öngyilkos leány nem volt épelméji.

MAGYARORSZÁGBA HAMBURGON KERESZTÜL

Kitűnő elhelyezés és ellátás minden országban... Indulás New Yorkból hetenként... Kérve és gyors vasúti összeköttetés Hamburgból... MERSEKELT ÁRAK... Felvilágosítást nyújt a helyi irodák, vagy a HAMBURG-AMERICAN LINE BOOK TOWER ARCADE, Detroit, Mich.

A BUNDA

A nyolctagú huszárpatrull porézés közben piszkos kis rutén faluba kvártélyozta be magát éjszakára. Mikor a főhadnagy másnap reggel szétégett közöttük, majdnem hanyatt esett a nagy esodálkozástól: a káplár vadonatúj bundában feszített az istálló előtt. Amolyan tédigéző parasztbunda volt: fehér bárnybőr, fekete szegélytel, — a melyet a módosabb rutének hordanak télviz idején. A főhadnagynak ahogy se ment a fejébe, hogy a káplár mi módon került a bunda; helyesebben: mi módon jutott a káplár a pompás bárnybőr-bundához? Hiszen — tűnődött — nem lehet éráris, mert amióta itt kóborolnak a Kárpátok között, nem kaptak új ruhát; venni meg nem vehette, mert nincs miből. Oda szölt a káplárnak: — Hej, te Héjja! Honnan szerzed ezt a gyönyörű bundát? — A káplár baptafkba vágta magát, rántott a jobb vállán, aztán nagy katonásan kibökte: — Jelentem alásan, ugy került... — Hogy, te vörös ördög? — Hát volt... oszt az enyém lett. A főhadnagy még mindig nem értette a birtokosének ilyen rejtélyes magyarázatát: — Vette? — Nem én. — Kaptad? — Nem. — Loptad? — Mentem Isten! — háritotta el magáról a gyanusitást. — Hát mond már, hogy jutottál hozzá? — Rekviráltam! — kanyarította ki a káplár a nagy szót. Nehéz volt látszott, hogy amit kijött a belőle, egyszerre megkönnyebbült. — Hallod-e Héjja, nem tudnál nekem is egy ilyet "rekvirálni"? — De tudnék, jelentem alásan. Van ennek párja még! — Biztosan! — És öszesapta a sarkantyuját. Keményen szalutált, sarkonfordult és eltűnt az istálló sötétjében. Tíz pere múlva már üggett a hegyoldal felé, teljes fegyverzetben: kardja a nyeregkapához esatolva, karabély a nyakában. A főhadnagynak gyanus volt a dolog, meg kívánsi is volt, vajjon hogy "rekvizál" a Héjja, hát észrevétlen utánalopódzott. Az öngyilkos leány nem volt épelméji.

— Hált! — kiáltotta a káplár. — A paraszt megállott. — Gyere ide, esus!

A paraszt csak állt, bámulta a huszárt, látszott, hogy nem érti mit akar.

A káplár most kirántotta a kardját, sarkantyut adott a lovának és teljes galoppban atkított a paraszt felé. Az örmönten emelte fel a kezét, javjeszőkeli kezdett és térdre rogyott a feljé száguldó vörös ördög előtt. De a huszárnak nem volt szándékában bántani. Mikor mellé ért, szép komótosan visszadugta a kardot a hüvelyébe, isszállott a lórol és jelekkel megparancsolta a rutének hogy vesse le a bundát. Az reszkedve engedelmkedett, a káplár pedig odacsatolta a zsákmanyt a nyereghez. — Most mehetsz! — mondotta azután. Szaladt is a rutén, ahogy a lábait birták és eltűnt a házak között. A főhadnagy a sűrű bokrok között végignézte a különös birtokosét, magához intette a huszárt, kivett a tárcájából egy 100 koronást és megparancsolta, hogy a káplár ezt azonnal vigye a parasztnak — fájdalomdíjúl. — És most a huszár vágathatott, ahogy csak bírta, a rutén után.

EGYRE TERJED AZ INFLUENZA

Az egész országban dühöngő influenzajárvány nemhogy esökenne, hanem fokozott erővel terjed. Pestmegyeben vannak községek, ahol a lakosság 60 - 70 százaléka influenzás. Viszont másutt egyáltalán nincs megbetegedés. A sorozatos megbetegedések következtében a középiskolák továbbra is zárva maradtak egészen február hó 12-ig.

Az amerikai magyar sajtó értéke

Irta: DR. ERDÉLYI MAGYAR PÉTER

Amerikai utunk alkalmával ismertük meg az amerikai, kanadai és délamerikai magyar egyházak, magyar egyesületek és magyar újságok értékét és jelentőségét. A nagy magyar problémák világosítottak való emelésben láttuk meg igazi valóságában a világ négy tájéka felé szétszóródott magyarság erejét és lelkesedését. Akkor éreztük az isteni gondviselést, amikor azt láttuk, hogy a tengerentúli szakadt magyarság sorompóba áll a békerevizióért folyó küzdelemben, amikor láttuk és tudomásul szerezhetünk arról, hogy Amerikában, Canadában és Délamerikában szakadt magyar testvéreink, Hoover, Borah mellett, mint a békerevizió pionírjai, ott álltak, hogy Hooverből és Borahból apostolokat neveljenek a magyar ügy számára; amikor ott láttuk őket McDonald és Laval fogadtatásánál, amikor Amerika földjére tették lábukat, hogy ott hivallói legyenek a Páris környéki békében rejlő veszedelmeknek s a békét tarthatatlanságának. Amióta ezeket láttuk, s ezekről meggyőződést szerezteünk, azóta hirdettük az amerikai magyar sajtó erejét és értékét. Nem válogatunk, napisajtó és hetisajtó orgánum között mert tudjuk azt, hogy mindenki hivallói munkát végez a 15 millió magyarság mellett. A legkisebb hetilap is a magyar gondolatot érzi és terjeszti és ezért is minden magyar újságban, amely a tengeren-túlon, Amerikában, Canadában, vagy Délamerikában jelenik meg, a magyar élni akarás gondolatát látjuk virradozni és erősödni.

Azért hordtuk össze és őriztük meg gondosan a legkisebb tengerentúli magyar lapot is a Magyar Nemzeti Múzeum számára. Az volt a meglatásunk, hogy ezeken a lapokon keresztül egészen ki és formálódik ki a magyar egyetemesség léte és történelme. Az amerikai, kanadai és délamerikai magyar lapok aranybetűkkel írják homlokukra azokat az elismerő szavakat, amelyeket a Magyar Nemzeti Múzeum intéz rajtuk keresztül az amerikai, kanadai és délamerikai magyar lapokhoz. Ezek a szavak egyben biztatásul szolgálnak, hogy a közönségnek, a magyar egyházaknak és egyetemeknek támogatniuk kell a magyar újságokat, mert áldozathatalakkal a magyar történelmet, a magyar egyetemesség ügyét, szolgálatát és támogatják.

Igy ír a Nemzeti Múzeum az amerikai magyar sajtó értékéről: "Immár ötödik esztendőre rendszeresen megkapjuk az Egyesült Államokbeli, kanadai és délamerikai magyar érdeklő hirlapoknak és folyóiratoknak sorozatát. Ugyanebből a forrásból a hazánk elcsatolt részében megjelenő magyar nyelvű sajtójának termékeivel is jelentős mértékben gazdagodik gyűjteményünk. Az amerikai, kanadai és délamerikai magyar hirlap anyag reánk nézve felbecsülhetetlen értékű és jelentőségű. A tengerentúli hirlap gyűjteménynek köszönhetjük, hogy Hungaricum gyűjteményünket a tengerentúli szakadt magyarság szellemi termékeivel is kiegészíthetjük, melyek megszerzéséhez mi egyébként megfelelő kapcsolatokkal nem rendelkezhetünk, arra pedig, hogy üzleti megbízás útján, anyagi áldozatok árán iparkodnánk megszerezni, — a mai nemeses időkben gondolunk sem lehet. Speciális amerikai csoportunk hova tovább képét fogja adni az új világban is a magyar haza nyelvén és jórészt hi magyar szellemben dolgozó sajtónak, s már az az anyag is, amely eddig egybegyűlt, az Amerikában történelmi élő magyar szellem nyomtatásos megnyilatkozásának megkapó gazdagságáról tanuskodik. Ugyanílyen fontossága van reánk nézve az elcsatolt országok magyar érdeklő sajtótermése megszerzésének. A Magyar Nemzeti Múzeum magától értetődően a hungaricumok egybegyűjtésére irányuló kötelességét a politikailag megváltozott viszonyok között is csak az integer Magyarország ősi keretei között foghatja fel. Az új határok miatt mi a magyar szellem egységének könyvtári dokumentálásról le nem mondhatunk. Ezért küldjük hálás köszönetünket az amerikai magyar lapoknak, az amerikai magyar lapok olvasótáborának is, mert a magyar újságok támogatása Amerikában, Canadában és Délamerikában az elmondottak alapján is nemzeti érdeket reprezentál."

A Magyar Nemzeti Múzeum kézzörítése mellé a mi testvéri jobbnak kézzörítését is esatoljuk, s kérjük a magyar lapokat, hogy e megpróbáltatásteljes időkben maradjanak továbbra is a magyar ügy, a békerevizió ügye, a magyar összetartozandóság apostolai.

KÜLÖNLEGES AJÁNLAT

PERMANENT WAVE
Genuine Naturaline — ára csak **\$2.00**

Szakértő és nagy tapasztalattal bíró munkaezők dolgoznak MARGARET szépítő salonjában

Olcsó árak és elsőrendű kiszolgálás.

MÁS KÜLÖNLEGES AJÁNLATAINK:

SHAMPO ÉS FINGER WAVE	50c
MANICURE	50c
FINGER WAVE	25c
HENNA PAKOLÁS	50c
ARCMASSÁZS	75c
MARCEL	35c

MARGARET'S BEAUTY SHOPPE
346 WEST GRAND BOULEVARD a PORTER STREET SARKÁN
MRS. GEZA TOTH, Proprietor
TELEFON: LAFAYETTE 1373 W
ELŐZETES MEGÁLLAPODÁS SZERINT HÁZHÓZ IS ELMEGYEK

FELHÍVÁS

OLVASÓINKHOZ —

ZERETETTEL kérjük tisztelt olvasóinkat, hogy a GYORSABB ÉS KIELEGÍTŐBB HIRSZOLGALAT ÉRDEKÉBEN, minél előbb értesítsenek bennünket mindazon családi eseményekről, születésekről, házasság, halálozás, ezüstlakodalom, születésnap vagy más ünnepek, mulatságok, gyűlések, piknik, stb. stb., melyek közérdekűek és melyeknek leközlése lapjainkban, egy a közlőre, valamint az olvasókra nézve is kívánatos lenne.

JÖJJENEK BE SZERKESZTŐSÉGÜNKBE akár személyesen, VAGY PEDIG HIVJANAK FEL MINKET TELEFONON VINWOOD 2-0414

és mi a legnagyobb készséggel állunk bármikor is rendelkezésükre.

A Magyar Hirlap és a Detroiti Ujság a detroit magyarság. Mindkét lap hosszú évek óta a detroit magyarság és csakis a detroit és környéki magyarság érdekeit igyekezett szolgálni és a jövőben is mindvégig megtartja ezt a platformját.

Akár személyesen, akár írásban, akár telefonon adja le híreit, biztosítjuk, hogy minden tekintetben igyekeznünk fogunk olvasóink és a tudósítók szolgálatára lenni.

7 NAP ALATT Magyarországra A VILÁG LEGGYORSABB HAJÓIN

BREMEN • EUROPA

Külön Lloyd gyorsvonat indul a bremerhaveni kikötőből, közvetlen a hajó mellől, amely a legkényelmesebb utazást biztosítja Budapestig.
A LEGGYORSABB ÚT AZ ÓHAZÁBA
Információkért forduljon a helyi ügynökség, vagy

NORTH GERMAN LLOYD

1215 WASHINGTON BLVD. DETROIT

Szent Erzsébet Magyar Árvaház

Szomorú időköt élünk. Sötét felhők tornyosulnak az egész világ egén, s a történelem nehéz napjainak fojtó levegője megfekszi nemcsak az emberek tüdejét, de szívét-lelkét is. Az emberiség élete ma egy roppant nagy erőfeszítés, mely vallást, nemzetet, kultúrát akar megmenteni s egy jobb, szebb, igazságosabb világot kiépíteni, amely már csak a messzeségből, mint ábrándos álom néz vissza a kor agyongyötört fúaira vagy délibábként csillan fel a titokzatos jövőben.

De ebben a nagy kavarodásban, az egyensúlyt zavart elvetlen nemesek irigység, elvakult gonoszság, s nemesek osztályharok születnek, de megszólalnak az emberi nagy és igaz értékek orgonás-pípjai is, s színt, reményt és bizalmat bugnak. Hirdetik, hogy az ember test és lélek. A lélek pedig alkotójának fénytől kapta ragyogását. S ez a belsőzakadt fény kisugározza a szeretetet.

A szeretetnek egyik legszebb megnyilvánulása a jótékonykodás. Atrézése annak, hogy minden magyar testvérben, minden ember felebarátom, s különösen az árvák, akiket egy legnagyobb értékű fösszött meg a sors, s ez: a szerető, gondos, jó édes anyja kezének meleg simogatása. S ha már a sors ilyen mostoha, az élet ilyen kegyetlen kis magyar véréinkhez, akkor keresztény és emberi kötelességünk előbe állani a mostoha sorsnak és enyhíteni az árvák fájdalmát, letörölni könnyeiket, s az irtalom nevében segíteni őket. — Irgal, az árvák segítése szent ügy, kötelesség!

A közelgő nagy bőjt folyamán magyar feliratokkal ellátott, zenével színházilag, esodálatosan szép, érdekes és tanulságos Passiójáték filmet adnak elő a katolikus magyar hitközségekben, az Árvaház javára.

St. Elizabeth Hungarian Orphanage
3428 South Street
Detroit, Michigan

E héten beérkezett adományok:

- Mária Magyarok Nagyszönya Egylet, New York ... \$5.00
- Szűz Mária Betegsegélyző Egylet, Windber, Pa. \$5.00
- Rákóczy Betegsegélyző Egylet 10 osztálya, Shelton, Conn. \$2.00
- Kiss Ferenc, Security, Md. ... \$1.00
- Tokay András, Windber, Pa. \$1.00
- Sally Ferencné, Park Ridge, Ill. \$2.00
- Ruhaneműt és élelmiszert adományoztak: Özv. Lőrincz Istváné, Detroit, Michigan, Schaffner József, Detroit, Michigan, Novák Ferenc, Detroit, Michigan, Sally Ferencné, Park Ridge, Ill.

A SZÉP LUPESCU MAGDÁNAK ALLITOLÓG FIA SZÜLETETT

A londoni újságok bécsi levelezője jelenti, hogy Lupescu Magda, Károly román király sokat emlegetett kedvese, három héttel ezelőtt egy fű gyermeknek adott életet. A reporter a hirt a Lupescu kastély egyik alkalmazottjától hallotta, akít pár nappal ezelőtt meglátogatott és meginterjúvölt.

Az ugynevezett "nyomdászbal"-ról

Nem akartunk a nyomdászballal foglalkozni. Nem irtunk elene és nem irtunk mellette. Nem érdekelt minket. Miután a nyomdászballt úgy rendezték le, hogy egy 24 óta fennálló, tisztesség és jóhírnevű nyomda- és lapkiadó vállalat vezetőjét és minden egyes szakmunkását egyszerűen mellőzték és "saját üzembn", a mi kihagyásunkkal rendezték a báljukat, levontuk a következményeket, mint azt annak idején a rendezőségnek lapunk szerkesztői üzenet rovataában udvariasan meg is ízentük.

De ártani nem akartunk nekik és egy szóval sem irtunk egy rossz szót sem a tervbevelt mulatságról, csak egyszerűen tudomásul vettük, hogy minket kikapcsoltak belőle.
Most sem foglalkoznánk vele, ha a bál estéjén kiadott "Detroiti Harang" izléstelen, szemtelen módon nem foglalkozott volna velünk.

Humornak szánták, de nem az, hanem izléstértő, minden tisztességesen érző és gondolkodó emberben megbotránkozásait keltő nyomdai termék, mely egyáltalában nem válik díszre sem azoknak akik irták, sem azoknak, akik megjelenését megengedték.

Hogy visszhangja támadt ennek a véleménynek, melyet a magunké gyanánt könyveltük el azonnal a "Detroiti Harang" "humoros" cikkeinek elolvasása után, azt mi sem bizonyítja jobban, mint Monsignor Dr. Nagy Dezső pápai prelátnak, a Szent Erzsébet Hitközség érdemes plebánosának hozzánk intézett levele, melyben felháborodásának ad kifejezést. A levélnek idevonatkozó része különben így szól:

HOLY CROSS ROM. CATH. MAGYAR CHURCH
8423 South Street
Detroit, Mich., 1933 február 27.

Mr. Julius Fodor
7911 West Jefferson Avenue
Detroit, Mich.

Kedves Mr. Fodor:

... Legyen szabad szíves figyelmét felhívnom arra a piszkos alkalmi nyomtatványra, amely a vasárnapi ugynevezett "Nyomdászbal" vendégeinek lett a kezükbe adva sajtó-csemege gyanánt. Ez a négyoldalas szennyközlöny különben ugyanazon izléstelenségét mutatta, mint az a másik tény a jelmezekkel kapcsolatban, hogy t. i. apáca-ruha is volt a maskarák sorában. Nagyon sajnálom, hogy ismerősök sürgésének engedve, magam is a vendégek között voltam. A fönt-említett nyomdai szenny világos bizonyítéka annak, hogy Magyar-Amerikának egyik legnagyobb kolóniájában bizonyos "urak" mekkora erkölcsi színvonalon állanak. Remélem, hogy Ön, kedves Mr. Fodor, a nyomdai munkának DeRayben negyedszázadon keresztül képviselője, módot és alkalmat fog újságjának legközelebbi számában arra találni, hogy a "nyomdászbal" cégére alatt a jóérzésű közönség megsegényítő hasonló néreyletek az erkölcsi fellegés ellen nyitános megbélyegzésben részesüljenek. A vallásos érzés nevében is méltán lehet tiltakozni a "Detroiti Harang" ellen, ahol bizonyos Joe Bási a lehető legpiszkosabb káromkodásoknak ismételtetésében képleg a nyomtatott betűnek nagyobb dicsőségére.

Főhatalmazást adok Önnek, kedves Mr. Fodor, hogy ezen levelemnek fenti második paragrafusát, ha jónak látja, nyomtatásban is közzétegye.

Öszinte nagyrabecsüléssel:

DR. NAGY DEZSŐ,
pápai prelátnak, plebános.

A levél első paragrafusára magántermesztű ügyekkel foglalkozók.

Azt hisszük, hogy ehhez a levélhez semmiféle kommentárt nem kell fűzünk, mert minden sorában, minden szavában fedi minden jó ízlésű és tisztességes gondolkodású magyar véleményét.

Ford már egy évvel ezelőtt megmondta, hogy mi a nézete a banküzletről mikor a L'Anse michigani városban székelő kis banknak megtagadta a kért kölcsönt

Alig egy évvel ezelőtt a L'Anseben székelő és válságba került kisebb bank 75.000 dollár kölcsönt kért Fordtól, hogy a betevők pénzét megmenthessék és a bank további fennállását biztosítsák.
A távirati kérelemre Ford táviratilag választott és pedig a következőket:

"Százakra megy a hasonló kérelmeknek száma, melyekkel elhalmoznak minket és egyetlen egy ilyen kérelem sem győzött meg minket arról, hogy okos dolog lenne részünkről egy olyan rendszer megvédelmzése és megmentése, mely csufosan kudarcot vallott és a mely nem tudta a népességnek rájuk bízott pénzt biztonságosan megőrizni.

"Nézetünk szerint minden banknak első kötelessége az, hogy teljesen biztos megőrzéssel szolgálja ügyfeleit és ne kockáztassa a betevők pénzét semmiféle irányban.
"Nézetünk szerint egy bajba jutott bankot azoknak kell a hárból kihuzni, akiknek téves vezetési módja a bajokat okozta. Számos község bel- és kereskedelmi életét tanulmányoztuk eddig és arra a tapasztalatra jutottunk, hogy bankok nélkül is nagyon szépen meg tudnak lenni.

"Ahol a bank túlságosan prosperál, az annak a jele, hogy a környék ingatlanain sok a jelzálogos teherterhelés és az ilyen álprospertitás csak előfutárja szokott lenni a teljes bizonyossággal elkövetkező hűt sovány esztendőnek.
"Magas kamatláb mellett köl-

csönöket nyújtani a lakosságunk, nem segít semmiféle társadalmi alakulásnak. Ajánlja népének azt, hogy kertjeiket és kis földjeiket műveljék és felejtsek el azt a téves megállapítást, hogy a pénz maga újabb pénzt képes megteremteni."

Ugy látszik, hogy Fordnak igazza volt. Az a pusztító orkán, mely most az ország nagyobb bankjait is kétségbeesett helyzetbe és a betevők millióit koldusbotra juttatta, a helytelen vezetéknek, okatlan spekulációnak és a biztonsági idea teljes mellőzésének tudható csak be.

FÉLT A TARTÁSDIJTÓL: KUTBA DOBBTA SZERELMÉSÉT

A minap itélkezett a Kuria Barta Lajos tétli asztalosmester felett, aki még 1929-ben megölte Csete Terézt, akivel szerelmi viszonyt folytatott, majd a holttestet a kutba dobta. Tettét azért követte el, mert születendő gyermeke részére nem akart tartásdíjat fizetni. A jogerős büntetés 15 évi fegyház.

FELROBBANT A DINAMIT

Özvegy Gregolszky Józsefné tornaszentendrasi, abauj-tornamegyei asszonynak kezébe került elhalt férje szerzőmódját. A ládában dinamit is volt, ami felrobbant. Az asszony és kisfia súlyosan megsebesültek.

INDULÓ

(AZ ÖREG AMERIKÁS MAGYAROKNAK)

Irtá: KEMÉNY GYÖRGY

Hej, öreg legények: vén amerikások! Azt a régi kardot jól megforgassátok. Subhogyan a penge, vágjon is az éle, hogy a magyar erőt senki le ne nézze.

Hej, öreg legények: vén amerikások! Az ész pengéjét is jól megforgassátok. Ha jó magyar ésszel vágtok itt nagy rendet: jobban megbecsülük majd a magyar embert.

Hej, öreg legények: vén amerikások! Éles kard az ésszel tartson itt tanácsot. Nagy győzelmet arat jó ésszel a szablya; Igy derül szebb hajnal az árva magyarra.

Göndör Ferenc New Yorkban

Göndör Ferenc, az "Ember" szerkesztője már visszaérkezett New Yorkba és át is vette az "Ember" szerkesztését. Az utolsó szám már az ő szerkesztésében jelent meg.

Ismétlten csak örömmünknek adunk kifejezést a felett, hogy ez a kiváló tehetségű magyar újságíró, ezentúl a magyar amerikai újságírást fogja gazdagítani remekbe illő cikkeivel és tagadhatatlan tehetségével.

ELÉGETT EGY KISLÁNY

Hegeudis István paksi lakos két kislánya, mikor anyuk a kutra ment, egyedül maradt. A tüzzel kezdtek játszani. A négy éves Kató ruhája lángra lobbant és hamuvá égett.

Telefon: Columbia 1393

Lakás telefon: Vineood 2-0965

Dr. Gáldonyi László szem-, fül-, orr és torok specialista

1422 Maccabee Building

5057 Woodward Avenue

Az Öreg Amerikások Családja

Március 1-én, Hamvazó szerdán, este 8 órakor tartja legközelebbi gyűlését a Detroiti Öreg Amerikások Családi Köre, a Református Hall nagytermében.

A gyűlés tárgya az alapszabályok elfogadása és a családi tanács megválasztása.

Az alakuló gyűlés az alapszabályok kidolgozására léttagu bizottságot küldött ki, amely elkészült már munkájával s az általa kidolgozott alapszabálytervezet a legközelebbi gyűlésen terjeszti be. Ugyanek előadja ez a bizottság azt a munkaprogramot is, amit a családi kör számára kidolgozott. Detroit veterán magyarjai körében nagy az érdeklődés ezen legújabb alakulat iránt s biztosra vehető, hogy a március 1-én megtar-

tandó gyűlésen tömegesen jelennek meg az öreg bajtársak.

FELHÍVÁS

A "Detroiti Öreg Amerikások Családi Köre" alihírott szervezőbizottsága tisztelettel értesíti az érdekelte honfitársakat, hogy a "Családi Kör" alapszabálytervezete elkészült és a március 1-én, szerdán este 8 órakor, a Református Hallban megtartandó közgyűlésen kerül bemutatásra, illetve elfogadásra végett való előterjesztésre. Erre a gyűlésre szeretettel meghívjuk a Detroitban és környékén élő öreg amerikas bajtársakat.

Maradtunk tisztelettel

A HÉTLAGU BIZOTTSÁG

Előválasztások március 6-ikán

Számos fontos megyei és városi állás betöltése tárgyában kell a március hatodikán megtartandó előválasztások alkalmával dönteni a megye és város szavazó polgárságának.

A szavazás manapság nemesak jog, hanem jóformán kötelesség. Akármilyen rosszak is a viszonyok, akármennyire is kétségbeejtő a helyzet, Amerikában minden szavazó polgárnak meg van adva a mód arra, hogy szabadon, minden befolyástól mentesen adja le szavazatát és irra szavazzon, akit az állás betöltésére legalkalmasabbnak tart.

Majdnem minden egyes magyar származású szavazónak módjában állt a jelöltek szemlélésében megismereni. Résztint a magyar politikai körök és egyesületek gyűlésein, résztint más magyar ünnepek vagy gyűléseken mutatkoztak be személyesen és ismertették platformjukat.

Éljen szavazó jogával, március hó hatodikán minden választó polgár. Gondolja meg jól, hogy kire szavaz, de ha úgy találja, hogy az illető bízalomra méltó, szavazzon rá.

Sajátmaga és az emberi közösség ellen vet, ha lemarad az urnákról és Pató Pálkint mindent hátra a régieben, az átkos, de sajnos, közismert magyar nem törődéssel.

Polgárságát és anyagi áldozatot nem kímélve, egy ismerkedő és bemutatkozó népgyűlésen óhajt alkalmat adni a szavazó polgárságának megismerni azokat a jelöltek akik velünk nehéz gazdasági helyzetünkben rokonszenvel viselkednek.

Felhívjuk a magyar szavazó polgárság figyelmét e választási népgyűlés fontosságára s felkérjük, hogy azon saját jól felfogott érdekében is minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek.

Tisztelettel a Kör Vezetősége.

VÁLASZTÁSI NÉPGYŰLÉS

A "Magyar Amerikai Polgárok Köre" március 3-án este 8 órakor a Református Hallban (West End és Vanderbilt sarkán) nagy politikai és választási népgyűlést rendez a magyar szavazó polgárok érdekében.

A március 6-án megjelendő városi és megyei állásokat betöltő jelölő választások küszöbén állunk s a magyar szavazó polgárok még ma sem tudják, hogy kik a jelöltek és hogy kik érdemesek arra, hogy szavazatunkkal támogassuk. Pedig a közel jövőben fontos megyei és városi állások betöltéséről van szó. Ezen körülménytől indítva, a Polgári Kör fíradt-

ságot és anyagi áldozatot nem kímélve, egy ismerkedő és bemutatkozó népgyűlésen óhajt alkalmat adni a szavazó polgárságának megismerni azokat a jelöltek akik velünk nehéz gazdasági helyzetünkben rokonszenvel viselkednek.

Felhívjuk a magyar szavazó polgárság figyelmét e választási népgyűlés fontosságára s felkérjük, hogy azon saját jól felfogott érdekében is minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek.

Tisztelettel a Kör Vezetősége.

A MAGYAR USZÓ SZÖVETSÉG KÖSZÖNŐ LEVELE A NORTH GERMAN LLOYDHOZ

MAGYAR USZÓ SZÖVETSÉG
FÉDERATION DES SOCIÉTÉS DE NATATION HONORABLES
HUNGARIAN AMATEUR SWIMMING ASSOCIATION
UNGARISCHER SCHWIMM-VERBAND

Budapest, 1933. január 12.

V. ALKOTMÁNY-UTCA 3 II. 7
Telefon: Aut. 104-53

Ikt. szám: 724

A Norddeutscher Lloyd Tengerhajózási Vállalat magyarországi Igazgatóságának

Budapest

Az 1932. év leteltével, jelentéseink összeállításánál a sportbeli eredmények mellett látjuk a szövetségben kiváló személyek és testületek munkáját, amelyek hozzásegítették válogatottjainkat egy nagyértékű olimpiai győzelemhez.

A tekintetes Igazgatóság részéről Los Angelesbe való kiutazás és az onnan való visszautazás alkalmával a válogatott uszó és vízipolcosapatunk a Brémében olyan páratlan figyelmes elbánásban részesült, ami úgy a vezetőkben, mint a csapat tagjaiban felejthetetlen emlékeket hagyott. Az évfordulót felhasználjuk arra, hogy a tekintetes Igazgatóságnak messzeszenenő figyelmességét újból hálála köszönetünket fejezzük ki.

Vagyunk a tekintetes Igazgatóságnak

öszinte tiszteletünk nyilvánításával

MAGYAR USZÓ SZÖVETSÉG

Hera János főtitkár és János János elnök

3 készülék mely egy teljes VILLAMOS FŐZÉST EREDMÉNYEZ!

Ha bármilyen oknál fogva nem tudna villamos takaréktűzhelyt vásárolni, de szeretne villanyossággal főzni, itt egy kitűnő helyettest kaphat. Főzhet, süthet, piríthat, párolhat villanyossággal ezen készülék segítségével. Ez a különleges készlet egy kitchennel grillsből, hordozható kályhákból és villamos főző fazékból áll és a villamos főzés minden előnyével szolgál s a mellett olyan kis helyet foglal el, hogy kis lakások részére nagyon is ajánlatos. Bármilyen villamos kapcsolókészletet (külön dróthálózatot nem igényel) és ez a főzési módszer alkalmazható arra, hogy a kitching, vízmentes BELEFŐZÖTT ízű főzést élvezhesse. Ujzserü kényelmet, egészséget és tisztaságot is jelent és a mi a legutóbbi oda mehet, ahová akar és az alatt vacsorája elkészül.

21 KÜLÖNLEGES ÁR THE DETROIT EDISON CO.

Utazás a nincstelenek országában

A depresszió igazi áldozatai között. — Hogy élnek, mit várnak, mit remélnek az élet boldogtalai és eltiport vándorai a közeljövő napoktól?

Gil Blas regényében a madridi Sánta Ördög elrepül a nagy város háztetői felett és büvös hátalmával a háztetőkön át betekintést nyerhet a házak belsejébe. Az egyik házban mulatnak, a másikban hallott siratnak, a harmadikban éppen egy új bimbózó emberélet rikoltja el magát először. Egyikben beteg nyög, a másikban szerelmesek ölelgetik egymást...

Depresszióról akkoriban, mikor a Madridi Sánta Ördög vitte a kirándulása a kivánsiskodókat, nem igen volt szó, de már akkor is megállapították, hogy több a jászó, mint a kacsázás, több az öröm, mint az öröm, több a betegség mint az egészség... szóval több a rossz, mint a jó ezen a keserves sárterületen.

Már régen érdekeltek az, hogy élnek az élet elesettjei, az "elrejtett emberek", azok, akiknek kezéből a rohanó civilizáció, a jelenlegi uralmas-rendszer kiverte a szerszámot és szájközből kiverte az utolsó falatot.

Kivánsi voltam rá, hogy élnek, mit gondolnak a jelenlegi helyzetéről, mik a vágyaik, ha ugyan megvannak és mit remélnek a sötét, komorok látszó, átláthatatlan ködbe burkolt jövőtől.

Egy jó barátom a városi közigazgatás hivatali igazgatója, megkértem, hogy vigyen magával egy nap, mert közvetlen közelből szeretném látni azokat, akik hosszú kálvárián járás után a város szegélyén kénytelenek igénybe venni, hogy megmeneküljenek az éhenhalástól.

Amerikai, magyar, olasz, örömné családokhoz vezetett az utunk. Egy irók le mindent, ahogy láttam, nem teszek hozzá semmit, de a tényekből nem is veszek le semmit. Csak úgy találok rá veszek ki a szomorú eseményekről egy néhányat.

AZ ELSŐ LÁTOGATÁS

Fiatall magyar házaspár, gyermektelenek. Az asszonyka most 18 éves. Két éve ment férjhez. Gyermekét halva született és azóta nem egészséges, állandóan gyengélkedik.

MAGYAR TEMETKEZÉSI VALALAT ÉS KOPORSÓ BAKTÁR
Temetéseket ellátal a legényesebből a legegyszerűbbig a legújanyosabb árakon.
BICZÓ FERENC
8027 W. JEFFERSON AVE.
DETROIT, MICH.
Telefon: Vinewood 2-0175

Minden intelligens ember szeret olvasni

Az életkörülmények gyakori változása, a kellemetlen időjárás, a téli hónapokban a korán beálló sötétség, sokszor benttartózkodásra kényszerítik az embert; ilyenkor az idő eltöltése elviselhetetlenül unalmasná válna, ha érdekes újság vagy tanulmányos könyv olvasása által nem szórakoztathatná az ember önmagát. A tudni vágyó ember, jó könyvek olvasása révén, nemcsak pihen és üdül testileg, hanem szellemileg felfrissülve ismereteit is gyarapíthatja.

Évek óta tapasztaltuk, hogy lapunk olvasói magyar könyvek iránt érdeklődnek, ezért elhatároztuk, hogy egy

KÖNYVESBOLTOT FOGUNK LÉTESITENI.

Tervünknek megvalósítottuk, összekötterese lépünk Budapest és Magyarország legjobb könyvkiadóival, beszereztünk mintegy 500 kötet különféle tárgyú magyar könyvet és így módunkban áll a könyvkedvelőknek bármilyen rangú és rendű magyar irodalmi művet szállítani.

JÖJJÖN EL ÉS NÉZZE MEG GYÖNYÖRŰ KIRAKATUNKAT ÉS KÉSZLETÜNKET bizonyára fog ott találni olyan könyvet, amelyet már régen szeretett volna megszerezni.

Magyar Könyvesbolt
7911 WEST JEFFERSON AVENUE
DETROIT, MICHIGAN

Férje hónapok óta nem dolgozik. Utolsó bére, melyet kikapott összesen 1 dollár 53 centet tett ki. A konyha teljesen üres, szén még van egy-két napra való.

A lakás esinos és teljesen tisztá. A konyhában a viaszkos vászonnal leterített asztalka felett a falon varrott kézmunka: "Az ebéd készen vár, kedves jó férjem jössz-e már!" felirással. De a fűzhely üres és a kamara polcai ugyancsak.

Gyors segítségére van szükség, amíg a rendes listára kerülnek szükség utalványt kápnak szénre, élelemre.

A fiatal férj fásult. Mikor megkérdezem, hogy mit gondolt, mi lesz ennek a vége. Lemondón int a kezével és nem válaszol.

A NAGY ELLENTÉT

A kristálytisza magyar lakásból egy éppen ellenkező, teljesen elhanyagolt és piszkos örmény lakásba kerülünk. Fialat asszony, egy szót sem tud angolul. Tolmács utján érintkezük velünk. Három apró gyermeke van, az egyiket aznap vitték be vesebaja miatt a városi ingyenes kórházba.

Férje "commercial artist", de elhagyta, nem akar vele élni. Nem gondoskodik róla és gyermekeiről, azt sem tudja, hol van. Valóféiben vannak.

Semmi élelem nem volt a házban egy fél font kávé és három-négy örmény, palacsinta-szerű kegyében kívül.

Jászóví kálázomozon szükség utalványt ad neki szénre, lisztre, élelmiszerekre, addig is, míg állandó segélyt kap.

Az asszony nem több 27-28 évesnél. Ötvenet mutat.

AZ ANYA TRAGÉDIJA

69 éves, magyar asszony. Ötgyegy, négy gyermeke van. Férjes leányánál lakik, nőtlen huszonnégy éves fia is van. Jóaren, intelligens, nyilt tekintetű fiatal ember. Egy éve munkanélküli. — Férjes leányának két kis gyermeke van, férje dolgozik ugyan, de csak pár napot hetenkint. Eddig tartotta az anyját, fivérét és másik nővérét, de már nem bírja tovább. Ők is feladják a lakást és kisebb lakásba költöznek.

Másik fia nős, gyermekei vannak, ugyancsak munkanélküli van több mint egy éve.

Az öreg, fekete fejkendő, szelíd képű magyar asszony, csak néz szép szomorú, fekete szemével, mint aki nem is tudja, hogy miről van szó. Talán nem is lát minket, talán valahol a Hernád vagy a Ti-

szá partján kalandoz a lelki szemével és sehoggy sem tudja felérni ésszel, hogy abból a rizszáló dereku, piros pozsgás aren, huncut nézősü, hat rokolyás, szőke hajú szép lányból, hogy is vált szomorú, fekete fejkendő, nyomoruságban tengődő öreg magyar asszony... a messi Amerikában.

A fiatal ember még remél, talán helyreállnak a régi viszonyok, akkor munkához jut és majd kifejti a tartozásait is. Több mint 250 dollárral tartoznak a szomszédos fűszeresnek. De már régebben beszámították a hitelt.

— Hát hogy éltek eddig?
— Hát csak tengődünk valahogy kérem...

A lakás tisztá, a férjes asszony gyerekei ápoltak, egészségesek kil-sejűnek, de a szegénység nagy. Szükség utalványt kaptak addig is, míg el tudtak költözni és állandóan a segélyezett listájára kerülnek.

A HIDEG LAKÁS

Fiatall olasz asszony, alig több 20-22 évesnél. 6 nyit ajtóé esztendőnk. Rózsaszínű perkal ruha van rajta és a felett egy régi, kopott trikó-ujs. A lakás jéghideg.

A menyecske kedves, szenvedő aren, barna szemű, bársonyos tekintetű. Noha olyan a szeme, mint a megijedt bárányak. Ajka szinte kék a hidegtől.

Az ura beteges. Balesete volt és kitérte a lábát, azóta nem tért magához. Most is beteg. Az asszonyka két hónap múlva babyt vár.

— Miért nem fűt? — kérdi a barátom. — Ilyen állapotban levő asszonynak nem szabad ilyen jéghideg lakásban lakni.

Mosolyog. — Alig van szemem, félek fűteni, mert mi lesz, ha megint olyan nagyon hideg illő tör-ránk, mint a multkoriban?

Élelem semmi.
— Vannak-e reményei?
— Nem sok, de még fiatalok vagyunk, talán kiheverjük ezt a nagy világgést. Az uram a nagy háborút is túlélt. — Bizkén mutatja meg egyenruhás arcéjét.

Rámérek: fess, feketehaju, szurós szemű olasz, ki tudja, talán ő lőtte le a Piavenál a szegény moka-ösémét, aki háromhónapos férj korában vonult be és halt hősi halált azért, hogy ne érje meg a depressziót és megmentse a "demokráciát".

A fiatal olasz asszony azonnali szegénységet kap és élelmiszert utalványt. Szomorú mosollyal köszöni meg a segítséget és "a rividerci" köszönettel int buesu.

PHILEMON ÉS BAUCIS A NYOMORTANYÁN

Kis házikó egy udvar hátsó felében. Két apró szoba. Az első szoba konyha is. A másikban nagy ágy, asztalka, két szék, láda fia és semmi más.

Öreg magyar házaspár lakik benne. Az asszony 71 éves, a férje 74. Fekete ruhás, őszhaju, összetöpörödött kis magyar asszony, nehezen jár, dagadtak a lábai. A férfi erőteljesebb, zömök, ősz bajuszú, de nem jól lát, szürke hályog van a szemén.

A szoba meleg, söt tulfűtött. Ide csak azért látogatunk el, mert jószívű vezetőm meg akarta tudni, hogy meg kaptak-e mindent, a szenet, a lisztet, élelmiszert és a két hétre szóló élelmiszert csekket később. A nagy zéró hidegek alkalmával fűtetlen szobában majdnem halálra fagytak.

Az öreg néni nem fogy ki a hállkodásból. Minden rendben van már most, a szoba meleg és emivaló is akad. Nem győzik áldani az investigátort, aki szerényen hárrít el magáról mindenfajta hállkodást azzal, hogy csak a kötelességét teljesítette.

Szegény elfelejtett öreg magyar pár. A gyermekeik ki erre, ki arra, a fiuk megnősültek, a lányok férjhez mentek, azt sem tudják, hogy melyik merre van ebben az irdatlan országban. Egyedül maradtak, mint a levelét veszített fa, de az legalább kivirágzik ismét tavaszra, de az ő tavaszuk már soha vissza nem jön.

Bizony mondom, nehéz volt a szívem a látogatások után és keserű a szám ize.
Könnyű reggel, a meleg, szellős,

Dr. Steinberger Jenő
a budapesti Szt. Lukács kórház volt orvosa
6402 W. FORT STREET
(Crawford Ave. sarok, a Termostadt gyárral szemben)
Telefon: Vinewood 1-3255

világos ebédelőben az illatos, párolgó kávé mellett újságot olvasni.
"A tegnap folyamán 145 család folyamodott segélyért a közjóte-konyvasági hivatalhoz."
Tessék egy-egy ilyen esetet 145-el megszorzani és akkor talán megfelelő képet szerezhet magának minden olvasó a depresszió okozta rettenetességekről.

A nyomoruság borzalmas, de szemlől-szembe irgalmatlan is, mert soha sem lehet tudni, hogy nem-e ül a hideg, üres konyhában egy fázó asszony és három-négy éves, didergő gyermek. A szemérmes nyomorgók nyomora a legnagyobb, mert azok még azt a kis segítséget sem kaphatják meg, a mit a város nyújt azoknak a szegényeknek, akiknél a szemérmét legyőzte az éhség és esontjaikba maró, velőgik hatoló hideg...

Nézzünk körül és ha tudunk segíteni, segítsünk, mert bizony mondom, borzasztó sorsra jutott ennek a városnak sok ezer családja, a saját hibáján kívül, a rettenetes körülményeknek áldozataként.

RÉSZEGSÉGÉBEN SZIVENSZURTA HARAGOSÁT
Eresi községben (Pestm.) a mult évben Király József földművest Rókas József ittás állapotban agyonszurta. A székess-fehérvári törvényszék most 4 évi börtönrre ítélte a gyilkost.

VISELT RUHÁIT
hasogassa fel és én izlések kárpitot szövkök belőle.
Telefon: Vinewood 1-4245
743 S. GREEN AVENUE

A Young Folks Social Club jubileumi táncmulatsága

Március 5-én tartja a Young Folks Social Club a B'nai Moshe Dexter Boulevardon és Lawrence street sarkán lévő termeiben a fennállásának 25-ik évére rendezendő diszvasorával egybekötött táncmulatságát.

Nemcsak kitünő zenéről, igazán elsőrendű menüről és nívós művészi műsorról gondoskodott a tevékeny rendező bizottság, melynek diszelnöké Jacoby Béla és ügyvezető elnöke a detroiti magyar társadalom körében előnyösen ismert Kertész M. Tivadar mérnök, hanem arról is, hogy a jubileumnak és táncmulatságnak magyar jellege is megfelelő módon kiemelték.

A géptechnika és a munkanélküliség

A legutóbb Atlantic Cityben megtartott tudományos kongresszuson sok érdekes kérdés került megválaszra. Dr. R. A. Millikan és Dr. A. A. Compton Nobel-díjas tudósok légiügyi sugárak (cosmic rays) eredetéről való vitatkozásán Prof. M.C. Kahn, a tuberkolózis baciillusok újabb megfigyeléseiről szóló jelentése mellett, a jelen gépkorszak leg-égetőbb problémáit kerütek megválaszra.

A gazdasági vita folyamán Prof. R.A. Gertner minnesotai biokémus érdekesen fejtekte ki, hogy jelenlegi gazdasági berendezkedésünk habzsolva meríti ki a föld erőforrásait. Az utolsó 100 esztendőben ezen természetű kincsek majdnem felét használtuk el, holott ezelőtt évezredekken át a tizedét. A mostani fogyasztás iramát nézve a professor azt jószolja, hogy bányáink a következő 250 év alatt teljesen ki fognak ürülni, hogy a vas, réz, cink, ólom

is inkább, mert a klubnak bölesseje itt Delrayben ringott, itt alakult meg, itt nőtt ki a gyerekeipőből és még mindig számos olyan öregebb delray-i lakos van körünkben, akik ennek a klubnak alapításakor tagjai voltak.

Hisszük, hogy ezen a jubileumi táncmulatságon Detroit és környékének magyarsága falálkát ad egymásnak, hogy egy régi jó időkre emlékeztető kellemes táncmulatság és társas-vasora keretében fogjanak baráti kezet egymással a régi, talán az idők és körülmények folytán egymástól elszakadt jó barátok.

és ön még ennél gyorsabban, egyike másiká 30 év alatt el fog tűnni a földről. Ezekben az anyagokban könyvelmi pazarlás folyik. Bár a világ önkészlete nagyon limitált, cukrokat és cigarettákat pakolunk önpapírokba. Az értékes sulphurkészletünk pedig s lymes celluloid papírokra vesztegetjük el.

Bergen Davis, a Columbia egyetem tanára ellentétes véleményének adott kifejezést, azt fejtegetvén, hogy a fogyó természeti kincseket újabb találmányok ezrei fogják helyettesíteni. A nehézségeket pedig az energia racionalis felhasználása fogja áthidalni, amelyből óriási készleteink vannak és amelyeknek felszabadítása az emberiséget meg fogja kímélni a testi munkától.

Dr. D.C. Jackson, a massachusettsi technológiai intézettől, azt fejtegette, hogy bár a modern gép korszak sok tekintetben kényelmesebb és boldogságot hozott az em-

N. D. FARKAS
MAGYAR ÖGYVED
8632 DEARBORN AVENUE
Telefon: Vinewood 1-1100
551 BULE BUILDING
Telefon: Cadillac 2740
Irodái órák reggel 9-40 est 9-40

beriségnek, a modern termelési rendszer tökéletlen és rendezésre vár. Dr. Jackson szerint, Kinában évente százazrek halnak éhenhalat a legtermőbb területeken, a lakosság legnagyobb része munkanélküli küzd s koldul, amíg egyesek óriási vagyonokkal bírnak. A termelés áll és ennek oka nem gazdasági krízisekben, hanem az áruk, a termelők eszközök és a vagyion helytelen elosztásában rejlik.

Végezetül R. Meeker, a connecticuti öregegy nyugdíjak biztosasá konkrét ajánlattal lépett a tudósok testületé elé. Javasolta, hogy a "Háború Törvénytelensége" jelszó mellé fel kell tenni a "Munkanélküliség Törvénytelensége" jelszót is. Azonnal gazdasági tervezést ajánl a termelés és fogyasztás jelenlegi rendezetlen formájának megváltoztatására. A bel és külkereskedelmet gátló rendelkezések megszüntetését, a külföldi adósságok kérdésének végleges rendezését, és általános kötelező munkanélküli biztosítását.

Ha gyász éri, hívja
A DETROITI MAGYAR Temetkezési Intézetet
Ejjei és nappali szolgálat bárhová. Kápolna használat díjmentes. — Árak a legújanyosabbak.
8671 Dearborn Ave. Vanderbitttel szemben Detroit, Mich.
Telefon: Vinewood 2-1555

ÉRTESÍTÉS

A DETROIT EDISON ÜZLETFELEIHEZ

Előző híradásunk a villanszámlák fizetésére vonatkozólag akkor hozatott nyilvánosságra, amikor azt hittük, hogy a bankok március 2-ig teljesen rendben lesznek. Miután ez már valószínűtlennek látszik, a **FIZETÉSI HATÁRIDŐT EGY HÉTTTEL, VAGYIS MÁRCIUS 9-IG KITERJESZTJÜK.**

Igy tehát a február havában esedékessé vált és március 5-én esedékessé váló villanszámlákon a discount levonható, ha a számlát március hó 9-ig, vagy azelőtt kifizetik.

THE DETROIT EDISON Co.

AZ ÉTEL ÉS AZ EGÉSZSÉGÜNK

A KANYARÓ

Irta: Dr. Shirley W. Wynne, New York város egészségügyi biztosa

Sok anya tévedésben van, amikor azt hiszi, hogy minden gyermeknek át kell esnie a kanyarón...

keresztülmenni, de biztosan elkerüljük előle a tüdőgyulladás veszedelemét...

a szomszédnak, vagy a rokonoknak mi a véleménye a kanyaróról?

A TEST ELLENÁLLÓ KÉPESSÉGE

A mostani tél első fele, nagy hőmérsékleti különbségekkel és hirtelen változásokkal...

de főleg a hidegebb hónapokban van rá nagyobb szükségünk. Huszt, halat, tojást, legalább két főtt és...

KITÖRT AZ ASOYAMO JAPÁNI TÜZHANYÓHEGY

Kumamoto japáni városból jelentik, hogy az Asoyamo vulkán, mely évek óta csendes volt...

A test ellenálló képességét nagyban előmozdítja a reggeli és esti friss-séta, a gyakori fürdés...

PAPAI ENGEDÉLLEL NŐSÜL EGY HABSBURG FÖHERCEG

A Budapesten megjelenő "Reggeli Újság" jelenti, hogy Albrecht Habsburg főhercegnek a pápa engedélyt adott arra, hogy feleségül vegye...

Az u. n. közönséges meghűlések, amelyek gyakran súlyossá válnak, helyes diétával és öltözködéssel elkerülhetők.

Finta Sándor könyve

AZ AMERIKAI KÖNYVPIAC IRODALMI SZENZÁCIÓJA "The Herdboy of Hungary"

A zseniális magyar szobrászművész önéletrajza, páratlanul színes, érdekes és izgalmas élményekkel...

DETROITI SZÍNHÁZAK MŰSORA:

MICHIGAN "The King of Jungle" Buster Crabbe és Frances Dee a címszerepekben.

UNITED ARTIST "Hallelujah I am a Bum" Al Jolson, Madge Evans, Frank Morgan és Harry Langdon a címszerepekben.

FOX THEATRE "State Fair" Janet Gaynor és Will Rogers a címszerepekben.

R. K. O. DOWN TOWN "The Great Jasper" Richard Dix a címszerepben. Színpadon először RKO Vodvil.

HOLLYWOOD

Március 2-án: "They Just Had to Get Married" Slim Summerville és Zasu Pitts. Március 5-én: "Farewell to Arms" Helen Hayes és Gary Cooper.

GRANDE SZÍNHÁZ

Belőpó jegy ára 15c bármikor

Csütörtök és péntek, március 2 és 3. The Match King. Komédia. Sport film.

Szombat, március 4. Kettős műsor. "Second Hand Wife" End of Trail. "Whispering Shadow" II-ik rész LUGOSI BELÁVAL.

Vasárnap és hétfő, március 5-én és 6-án. Kettős műsor. "Billion Dollar Scandal" "Goldie Gets Along".

Kedd, szerda, március 7 és 8: "Frisco Jenny" Ruth Chatterton a címszerepben. És kisebb képek. Csütörtök és péntek, március 9 és 10: "Hot Pepper" Victor McLaglen, Edmund Lowe és Lupe Vélez a címszerepekben. Számos kisebb kép.

Megjelent! Megjelent!

Fülöp Ilona VERSESKÖNYVE Tulipános láda ARA EGY DOLLÁR

Megrendelhető a szerzőnél: 11 East 16th Street New York, N. Y.

HIRDESSZEN

Stone Henrik ügyvéd és jogtanácsos 212 AFAYETTE BULEVARD 315 LICHTNER BUILDING

Elemér erre előadta neki a történeteket. Akarhatnánk elmondani... No de semmi, mondogatta... Megszentelt kenyérem javára...

Az őrá utána két kecsi rohant az elmevágyaitól elé. Az egyikük fölött Bajbaj pendeltáncoskány Elemérről, a másikuk... Képzelt szomorú a szeméremmel és északon...

Az őrá utána két kecsi rohant az elmevágyaitól elé. Az egyikük fölött Bajbaj pendeltáncoskány Elemérről, a másikuk... Képzelt szomorú a szeméremmel és északon...

Az őrá utána két kecsi rohant az elmevágyaitól elé. Az egyikük fölött Bajbaj pendeltáncoskány Elemérről, a másikuk... Képzelt szomorú a szeméremmel és északon...

Az őrá utána két kecsi rohant az elmevágyaitól elé. Az egyikük fölött Bajbaj pendeltáncoskány Elemérről, a másikuk... Képzelt szomorú a szeméremmel és északon...

Az őrá utána két kecsi rohant az elmevágyaitól elé. Az egyikük fölött Bajbaj pendeltáncoskány Elemérről, a másikuk... Képzelt szomorú a szeméremmel és északon...

Az őrá utána két kecsi rohant az elmevágyaitól elé. Az egyikük fölött Bajbaj pendeltáncoskány Elemérről, a másikuk... Képzelt szomorú a szeméremmel és északon...

Az őrá utána két kecsi rohant az elmevágyaitól elé. Az egyikük fölött Bajbaj pendeltáncoskány Elemérről, a másikuk... Képzelt szomorú a szeméremmel és északon...

Az őrá utána két kecsi rohant az elmevágyaitól elé. Az egyikük fölött Bajbaj pendeltáncoskány Elemérről, a másikuk... Képzelt szomorú a szeméremmel és északon...

Az őrá utána két kecsi rohant az elmevágyaitól elé. Az egyikük fölött Bajbaj pendeltáncoskány Elemérről, a másikuk... Képzelt szomorú a szeméremmel és északon...

Amerikai Kis Ujság

GAZDAGGA TETTE A TUDOMÁNYSZOMJ

Arthur Pursel egy negyven év óta üresen álló farmerházat rombolt le, Nolesvillen, Indiana államban. De mielőtt a rombolási munkát megkezdte, érdeklődve lapozgatta a padlásokon felemlőztött régi könyveket és irásokat. Ennek a tudományos érdeklődésnek meg is volt a haszna, mert az egyik régi könyvben egy esomó ezer dolláros talált.

NEM SIKERÜLT HAZUGSÁG

Chicagoan történt. Az egyik kisebb hotel betörők látogatának meg. Piszotlyvégen szöllították fel Arthur Woods clerket a pénzeszközök kinyitására.

Woods szabadkozott, hogy a pénzár zárvány van, a kinyitási kombinációját pedig nem ismeri.

Hogy nagyobb súlyt adjon védekezésének, elkezdte a kasza ajtaját rángatni, mely egyszerre csak szépen kinyílt.

Az egyik betörő mosolyogva szedte össze az értékeket és közben foghegyről odaszólt a piruló clerknak: Hiszen maga még hazudni sem tud.....

TÖRVÉNYHOZÁS

Santa Ana californiai város törvényt hozott, az ifjúkorúak bírósága elé került egy mexicói fiú, akit Gonzales Gruengennettezeanná névvel áldott meg a Teremtő.

A kikiáltó boldog volt, mikor a nevének tulesett és a fiatal vádlott csak annyit jelentett ki, hogy ez az ő neve ugyan, de nagyon rosszul ejtették ki.

A SÉRTHETETLEN LAB

Ez is Chicagoan történt. Gustavus Spilkert a boltjában fegyveres banditák lepték meg, de Gustave nem ijedt meg az árnyékától és az egyiknek kezéből ki akarta eszarni a fegyvert. A bandita erre Spilker lábába lőtt.

Mikor a lövés zajára végre rendőrök is előkerültek, az egyik aonnal a mentőkért akart telefonálni, de Spilker mosolyogva szólt oda, hogy ne a kórháznak telefonáljon, hanem egy műszerésznek, mert a golyó a lábát roncsolta szét.

EGY KIS TÉVEDÉS

Oak Park, Ill. Edward Ritter rendőrmester, mikor elfoglalta iroasztala mellett helyét, a napi riportokat kezdte olvasni.

Beküldtek egy beteg lovat, hogy lövessék agyon. Simons rendőr a lovat kivégezte. Közvetlenül utána a lo tulajdonosa megjelent, mert nem a beteg, hanem egy egészséges lovat hoztak be.

Az örmester kikiáltott Simonsnak, hogy mi a esudát csinált, miért lőtt agyon az egészséges állatot.

De Simmons nyugodt maradt, majd oda szólt, — egy kis tévedés van a dologban, az örmester ur egy 1917 évi riportot olvasott el.

Kerestek benne valamit és véletlenül hagyták az örmester asztalán.

A SZERENCSETLÉN EMBER

Brídgmán, Mich., lakosa volt Charles Sowerby hatvannégy éves asztalos, aki méltán elmondhatta magáról, hogy a világ legszerencsétlenebb embere. Pár hónappal ezelőtt leestett a háztetőről és hónapokig fektett a kórházban utána, alig hogy kikerült onnan, leestett a létráról és eltörte a lábát s karját. Ismét hónapokig nyomta az ágyat, de végre meggyógyult és anyyira jobban lett, hogy munkába állhatott.

Első nap, mikor munkája után hazakécsült, egy épülő ház előtt ment el. Az állványon dolgozó munkások egyikének kirepült a kezéből a nehéz vaskalapás és fején kolintotta a szegény Sowerbyt. Ezt a sérülést azonban már nem tudta kiheverni, mert mire kórházba szállították, meg volt halva.

EGYHANGU VÁLASZTÁS

Cincinnati, O. — A Cincinnati University első éves növendékei megállapították, hogy a legnépszerűbb, legsejbb, legokosabb és legrokonszenvesebb diákleány Clari-bel Ritterman.

A választás egyhangu volt, mert Clari-bel az egyedüli leány az osztályban. Több elsőéves diákleány nimes is az osztályban.

A TARSTULAJDONOS

A Dolphin nevű amerikai hadihajónak kapitánya egy Stoney nevű, nagyon kemény öreg tengerész volt, aki szigorúan, de igazságosan látta el kötelességeit. Mikor a Dolphin New York kikötőjében volt, sok látogatója akadt.

Az egyik látogató sehoggy sem tudott betelni a hajó szépségeivel és időn túl is ott maradt. Stoney kapitány rászólt, hogy távozzon, mire az adózott amerikai polgár büszkén kijelentette, hogy nem megy, mert mint amerikai polgárnak, jussa van a hajóhoz, annak egy része az övé.

Stoney kapitány nem jött zavarba, a karjáról letépett egy parányi kiálló deszkaszilánkot és a látogatónak adta.

„Ime uram, itt van az ön része, és most már kérem, hagyja el a hajót az önt megillető részes részével együtt.”

MIKOR HALT MEG?

Sandusky, O., temetőjében látható a következő felirattal ellátott sírkő: „Christianna, John Hagg neje, meghalt 1869 február 31-én.”

JÓ MEGHÁTORAZÁS

Az egyetemet végzett fiatal-ember vagy leány egy olyan magasabb nevelést kapott emberi lény, akit egy másik sokkal alacsonyabb iskolázásban részesült férfi vagy nő, édesapja vagy anyja, kénytelen eltartani.

A SZIBÉRIAI FOGSÁG TENGERSZENVEDÉSE UTÁN, ISMÉT OTTHON

Tizennyolc éve kegyetlen szenvedés után a minap tért haza a hadifogságból Nagy Károly 47 esztendővel nagyenyedi lakos. — Életkálváriája valóságos regény.

A világháború alatt 19 éves öccsével együtt orosz fogságba kerültek. Itt borzalmas szenvedést várt rájuk.

Heteken át gyalogoltak szomorú menetben a szibériai ömlőbányák felé.

Többen kidőltek közülük. Ezeket élettelenül hagyták az út mentén. Voltak olyanok is, akik szökni próbáltak. Néhányan sikerült, de a legtöbbet felöltötték a cirkáló orosz őrzáratok.

Nagy Károly és öccse évekig szenvedtek a szibériai ömlőbányákban. Végül az idősebb testvér egy élelmiszerraktárba került. Nagy Elemér azonban a szibériai őserdőbe helyezték fát vésni.

40-50 fokos farkasordító hidegben napestig vágták itt a fákat a hadifogltyok. Embertelen szenvedéseikbe sokan belepusztultak.

Az egyik transzporttal végre már majdnem hazakerültek volna, de Elemér tifuzt kapott. Nagy Károly nem akarta öccsét magárahagyni. Ő is Oroszországban maradt, ahol megpusztult. Fiatal feleségével együtt érkezett most Magyarországra. Szerencsétlen öccsét azonban, aki nem akarta felvenni az orosz állam polgárságát, a szovjet hatóságok nem engedték haza, úgyhogy ő még mindig szinylődik ott.

Mulatsági Naptár

APRILIS 16-AN, a W. O. W. 189. Egyenlőség osztályának tavaszi bálja a Református Hallban.

MAJUS 14-ÉN, vasárnap, Horváth Mihály, Hollós Boldizsár közreműködésével, pikniket rendez a Szent Erzsébet Arvaház javára a Telegraph Roadon lévő Vertes farmon. — Bálint A. Gábor zene kara muzsikál.

JULIUS 2., 3., és 4-ÉN, vasárnap, hétfőn és kedden, három napon keresztül a Szent Kereszt Hitközség pikniket rendez a Telegraph Roadon lévő Mosó-farmon.

JULIUS 2-án, 3-án és 4-én a detroit-i magyar lutheránus egyház háromnapos évi piknikje a Telegraph Roadon lévő Vertes-féle farmon.

SÍRKÖVEK AZ UTCAN

Moszkva lakosságának az utóbbi időben ismét újszerű látványosságban van része: a városi üzem teherautói sírkövekkel meg-rakva jelennek meg a különböző utcakereszteszeken. Itt porlyókkal, eskányokkal felfegyverzett munkások veszik át a rakományt, melyet apróra feldarabolva az utcaburkolat kijavítására használnak fel.

Mondani sem kell, hogy a szovjet által kisasajátított temetők sírkövei ezek, amelyeket az illetékes családok beleegyezése nélkül, önkényesen használnak fel a városi kormány ilyen profán célra. Különösen bántó, hogy a nagyobb sírfedő lapokat egy darabban használják fel a gyalogjárók közvezésére s még arra sines gondjuk, hogy a felirás belülré kerüljön, sőt a látszat amellett szól, hogy éppen valóságos jellegű felirásokat következetesen felülre fordítják, így akarva rákényszerítik a lakosságot, hogy fizikai értelemben is lábál tapossa e vallásos szólamokat. A lakosság részéről több ízben hangzott már el tiltakozás ezen kegyeletértől eljárás ellen, de persze eredmény nélkül.

HIRDESSEN

KISHIRDETÉSEK

A rossz munkaviszonyokra való tekintettel, azok, akik munkát keresnek, magukon segíteni akarnak, ingyen használhatják lapunk kishirdetési rovatát, ha ezt a szándékukat a "Magyar Hirlap" irodájában, 7911 W. Jefferson Avenue, személyesen jelentik be.

HOL KAPHATÓ A MAGYAR HIRLAP? A BELVÁROSBAN

Egyes szám ára a News Standeken — 5 cent

Dunn News Stand, Shelby és Michigan Avenue sarkán.

Triangle News Stand, Michigan és Griswold Ave. sarkán.

Family Theater Stand, a Family Theater előtt a Monroen.

Cass News Stand, a Cass és Michigan sarkán.

Bátor Patikában, 8901 Dearborn Ave., Keller St. sarkon.

Harry Hacker Patikájában, 9062 Dearborn Avenue, közel a Melville sarokhoz.

White Cross Patikában, 9005 Dearborn Avenue, Lyon sarkon.

Károlyi István fűszerüzletében, 1000 Elsemere Avenuen.

KIADO ÜZLETHELYISÉG

Üzlethelyiség, lakással együtt kiadó és ugyanott egy kisebb lakás is kiadó. Érdeklődni: 928 S. West End Avenue., Bejczyndé (6-61)

HAZHELY-CSERE

KÉT ELSŐRENDŰ TELEK, a Pleasant és Liebold sarkán, a Ford gyár közelében, olcsón eladó vagy bármilyen jó forgalmu üzletért elcsereül a tulajdonos. — A két telek összesen 49 láb széles. A telek külön-külön is átvehető, ha kisebb üzletcseréről lenne szó. A hely alkalmas bármilyen üzletbely építésére. — Érdeklődni lehet ezen újság kiadóhivatalában; 7911 West Jefferson Avenue.

NÉGY KIFIZETETT házhelyet Portview, Pa.-ban, McKeesport közelében elcsereül a tulajdonos Detroiti vagy Detroit környékén lévő telekért, nyaralóért, vagy kisebb farmért. Tudakozódni lehet: 1153 Wheelock Avenue, Detroit, Mich.

FARM ELADÓ

\$50.00 készpénz lefizetéssel átadom az első vevőnek egy 40 akres farmnak a Deed-jét és Abstract-ját. \$48.00 elmaradt adót a vevőnek kell fizetni. Bővebb felvilágosítást ad Mindszenty Kálmán, a Detroiti Ujság kiadóhivatalában. (áll)

MÁNDLI SÁNDORNE, a lapjaink meghatalmazott képviselője aki a magyar házat sorra látogatja, hogy lapunkat terjesztesse és e fizetéseket felvegyen és nyugtázzon. Kérjük a magyarságot, hogy fogadják őt szeretettel és bizalommal.

A DETROITI UJSÁG és MAGYAR HIRLAP kiadóhivatala
Mándli Sándorne lakáscíme: 6414 SOUTH STREET, Detroit, Mich.
Telefon: Vinewood 1-9227

FELHÍVÁS!

A Magyar Egyházközségek és Egyetlek Nagybizottsága mint ilyen, ker minden magyar farmert, hogy ha akár fizetésért, akár ellátásért alkalmazást tud nyújtani munkanélkülieknek, jelentse be óhaját a kiadóhivatalba, vagy a fenti irodában: 8005 West Jefferson Ave., Detroit, Mich.

Magyar, szlovák és német nyelven fordítók. Elkészítik és hitelesítik mindenféle hazai okmányokat mérsékelt áron.

Mindszenty Kálmán
közjegyzői irodája:
7911 W. JEFFERSON AVE.
a "Detroiti Ujság" irodájában

590 E pillanatban nyit az ajtó és a hadnagy lépett be aki éppen fejeit vizsgálókat akart tartani. — Irtóztunk tőle? — kérdezte felháborodva. — Elmerer feljött fordult. Most felismerem benne Lajos Bélát, akivel vege két év előtt önkénteskedtem. — Szerencsés Béla! — nyugtatja neki kezét örmendezve. — A hadnagy egészen megábrándult a nézet körül. — Szerencsés Elemér, hogyan került ide? — Az örmesternek régóta leestett az álla. Most már csakugyan áldotta, hogy nagy hajba keverkedtem. — Elmerer néhány szóval emlegette a történeteket. — A hadnagy lángoló szemekkel fordult az örmesterhöz. — Mit csinált, maga ott! — No bantul a szerencsétlen, hiszen részeg. — Még ez is hozzá! — kiáltotta a hadnagy. — majd meg- aranyozom én a fildit, örmester. — E rossz fordulat láttára Horváth Vilmos ki szeretett volna osomni. Győrgy azonban nyakon csipette őt. — A has vargának most már az inába szállt a bátorsága s nem mert elismerni. — Fennhangon hozzátette. — Hadnagy ur, ez a hamis való. Ez látta és jövaitta fel a esztendőket. Ez az oka mindennek. — A hadnagy megrázkált meg a térdét is vecekortak, meg meg volt ijedve. — Dnyiba vele. — parancsolta a hadnagy. — Aztin az örmesterhez fordult: — Hát megem Istentől elvargaszkodott van ököri! Mi jött eszébe, hogy így mészarszéges embert be mert késmni, mint valami csirkafogót? Hol volt magának a szem? No majd megcsinálom én magá! — Az örmester se szelt, se beszélt, hanem kitimolyogott az udvarra. — Most Elmererhez fordult a hadnagy. — Hogy vagy kedves jó barátom. Mi szél hozott téved erre a vidékre? — Valóban, Elmerer — felkiszakadt igénybe von- no annak elmondása. És ha mindent elmondok, hajad az ég felé morog, s azt fogod mondani, hogy ez hihetetlen.

591 **A MOLNAR LANYA**
— Valóban kíváncsi vagyok rá, — mondotta Lajos Béla, — Vendegetem leszel s majd otthon jó bakator mellett elbeszél- mindent. — Elmerer mindemellett Darvainé és Gizelett koscsra utat- te s a koscsnak egy esomó pénz nyomán a marokba, meghagyta neki, hogy öket a falujukba szállítsa. Ő maga pedig barátja meghívását elfogadta, annak lakására ment s ott emondotta ide jövelelénnek ökat. — A esztendőhadnagy figyelemmel hallgatta. A végén így szólt: — No már ez csakugyan hallatlan. Ez igazán vértólvó. — Felcséged ugyan nimes szerencsém személynem ismeri, de a legnagyobb részvétellel vagyok iránta és légy meggyőződve, hogy télem telhetetleg mindent elkövetek, hogy nyomára akadjunk. — En azt hiszem, hogy már nyomon vagyok. — A pincében rákadtam egy befalazott ajtóra, azt hiszem, a megölt partját fogra szegőnyt ilonkítam. Kérlek arátom, ha szeretés, jöjj ve- tem mindjárt. — Szívesen megintén maradtam, de hatásköröm erre ki nem terjed. Beszél vizsgálatok a rendőrség hatáskörébe tartoznak. A rendőrkapitányt pedig éjjel fel nem verhetjük. Hanem majd úgy tesszünk kedves barátom, hogy holnap kora reggel bome- gyünk a városba a rendőrkapitányhoz s elmondjuk neki a dolgot. Bajjagy ur igen erélyes és részrehajthatatlan. Ő nála jó kezében lesz az ügyed. — Másnap csakugyan bementek avárosba. A rendőrkapitányt csakhamar meglepték, jó magyvaros képi ember volt, deres hajjal és székállal. Medorra ne nyitott finom, sőt sokan nyers- nek is találtak, de többoldaltalig becsilliates és igazságos ember volt. — Lajos Béla bemutatta neki Elmerert. — Kédes barátom — ugymond — önnök az urnak az il- gyeit figyelembe ajánlom. Majd ő előadja a tényállást. Részem- réll nimes más kíváncsagom, mint hogy egyesült törekvésünk si- kerre vezetessenek. — Elmerer meg egyszerű megköszönö szíves fáradozásait és azal buszozott el tőle, hogy még látni fogják egymást. — Mi járásban van kedves öcsém, — fordult Elmererhez a rendőrkapitány.

592 **A MOLNAR LANYA**
Egy nyirkos, sötét sikátor nyit meg előtünk. A kapitány egyetével bevillagtott. — E pillanatban dobogott szünt el mellettük. Elmerer ijedten névekkent vissza, az unok által szinte rossz eljajlunk lácsort. — Ide be kell mennünk! — mondotta a kapitány. — A detenerer jelenlété mutatja, hogy ez a sikátor a külvilágra összeköttetésben áll Utaham ócsomó unam! — Bajjagy bátran előre ment, őt követte Elmerer és a két rend- őr. Kissné vissza akart maradvni. — Csak jöjjön maga is, — mondotta a kapitány. — Ittba még szilbéig lesz magának. — Kissné tehát hozonyra követte őket. A sikátor oly ala- esony volt, hogy csak lehajolva lehetett menni. Csakhamar egy tégszabó melységre értek. — A kapitány korvilágot s embert osontokat látott kö- rüskörül esztóva a földön. — Ez nagyon gyams — mondotta. — Ezek a esontok el- árnyják, hogy itt bizonyító dolgok történéhetek. — Arca elcsóvított, midőn ezt mondta. Elmerer is elcsóvult. A szélsőrt embert esontok ő benne is rémsz gondolatokat kel- tettek. — Minő esontok ezek Kissné? — kérdezte a kapitány. — Nem tudom, könyörgöm. — Nem tudom, könyörgöm, — mondotta a kapitány. — Bizonyos elmebeteggek, kik aztin nem bírtak meg többé a napvilágot! — Nem tudom kapitány ur, — válaszolta Kissné fogait vé- góratva. — Nem volt tudomásom arról a helyiségről. — No haddjék — omole fal kezdte a kapitány. — Maga már régen itt van alkalmazva, lehetetlen, hogy valami egyszerű mészor ne halott volna. — Kissné remegett. A szörnyű helyiség egyszerre megelgye- nehi látszott. — meg rélett előte, mintha a esontok egy- szere embert alkoltak állított volna. Elmerer midőn meg volt rettelve. Neki is hideg botza- dlyt esozott a gondolát, hogy hátha feleségs is ilyen sorsra jutott. A kapitány, ahogy korvilágot, az egyik falban vaske-

593 **A MOLNAR LANYA**
Egy nyirkos, sötét sikátor nyit meg előtünk. A kapitány egyetével bevillagtott. — E pillanatban dobogott szünt el mellettük. Elmerer ijedten névekkent vissza, az unok által szinte rossz eljajlunk lácsort. — Ide be kell mennünk! — mondotta a kapitány. — A detenerer jelenlété mutatja, hogy ez a sikátor a külvilágra összeköttetésben áll Utaham ócsomó unam! — Bajjagy bátran előre ment, őt követte Elmerer és a két rend- őr. Kissné vissza akart maradvni. — Csak jöjjön maga is, — mondotta a kapitány. — Ittba még szilbéig lesz magának. — Kissné tehát hozonyra követte őket. A sikátor oly ala- esony volt, hogy csak lehajolva lehetett menni. Csakhamar egy tégszabó melységre értek. — A kapitány korvilágot s embert osontokat látott kö- rüskörül esztóva a földön. — Ez nagyon gyams — mondotta. — Ezek a esontok el- árnyják, hogy itt bizonyító dolgok történéhetek. — Arca elcsóvított, midőn ezt mondta. Elmerer is elcsóvult. A szélsőrt embert esontok ő benne is rémsz gondolatokat kel- tettek. — Minő esontok ezek Kissné? — kérdezte a kapitány. — Nem tudom, könyörgöm. — Nem tudom, könyörgöm, — mondotta a kapitány. — Bizonyos elmebeteggek, kik aztin nem bírtak meg többé a napvilágot! — Nem tudom kapitány ur, — válaszolta Kissné fogait vé- góratva. — Nem volt tudomásom arról a helyiségről. — No haddjék — omole fal kezdte a kapitány. — Maga már régen itt van alkalmazva, lehetetlen, hogy valami egyszerű mészor ne halott volna. — Kissné remegett. A szörnyű helyiség egyszerre megelgye- nehi látszott. — meg rélett előte, mintha a esontok egy- szere embert alkoltak állított volna. Elmerer midőn meg volt rettelve. Neki is hideg botza- dlyt esozott a gondolát, hogy hátha feleségs is ilyen sorsra jutott. A kapitány, ahogy korvilágot, az egyik falban vaske-

594 **A MOLNAR LANYA**
— Hát nem azt kellett volna inkább figyelmei, hogy elme- letge-e? — Oh nem, kapitány ur. Az volt a különös, hogy a tísz száma beteg örültséget mutatott, amióta közte és Darvainé kö- zött létrejött az egyetérés. Az igazgató ur többször is bement hozzá. — Hát az intézeti orvos? — Az kérem egyetlen egyszer sem vizsgálta meg. — És miért nem? — Voltakép ki hozta ide a betegét? — Nagy Aladár ur. — A kapitány eszólközva nézett Nagy Elemérre. — Ismeri öcsém uram ezt az urat? — Kérdezte. — Most már ismerem, — válaszolta Elemér. — Hát hogy jutott ő ahhoz, hogy nejt az intézetbe adja? — Ez igazán különös, Nagy Aladár kártyás és könnyelmű ember, ő nem bírtom volna, hogy ilyenmel is foglalkozzék. Majd elő- veszem ő kelmet. De most menjünk le a pincébe. Kissné — tette hozzá az apódnóhoz fordulva — hozzon magával két köntvést Kissené hanyathomok elfutott. A rendőrkapitány és Elmerer előre ment. Az többi már tudta a járást és egynem a leg- utolsó pincészakaszba vezetve Bajjagy, ahol megmutatva neki a gyams hasadást. — A kapitány helynyult. — Igaza van, — mondotta. — Itt egy befalazott ajtó van. — Elker-jött Kissné két munkással. — onduja csak apódnóé, — fordult Kissnéhez a rendőrkapi- tány. — van-e tudomása arról, hogy itt valamikor ajtó volt? — Nimes, könyörgöm. — A kapitány nem is kerdőszkődött tovább, hanem intett a munkásoknak, hogy bontsák ki a falat. — Ez megfordított. Elmerer egyenestől valónak bizonyult. A kitémet téglák mögüll feltűnt egy ajtó, melynek sarukai és zárai részben be voltak rozsdásodva és egész felületé penészrel el- lepve. — A kapitány nem sokat kérdőzte, van-e hozzá kulcs, hanem egyszerűen beuzta az ajtót.

